VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67

THỨ TƯ

30.10.2024 (28.9 Giáp Thìn)

Số 131 (4108)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

LÀM VIỆC VỚI BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG, TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa

Thủ tướng Phạm Minh Chính kết thúc chuyến thăm chính thức UAE

[2]

PHÒNG, CHỐNG VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG HOẠT ĐỘNG VHTTDL:

Chú trọng những giải pháp trọng tâm, trọng điểm

[5]

LỄ HỘI HOA TAM GIÁC MẠCH HÀ GIANG NĂM 2024:

Tôn vinh những giá trị đặc sắc của Cao nguyên đá Đồng Văn

[6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Bàn về điểm "nghẽn"

● **PGS.TS NGUYỄN HỒNG VINH**

Trong sự sôi động của đất nước thời mở cửa, hội nhập sâu rộng, đã và đang xuất hiện nhiều "điểm nghẽn" đa dạng, đau đầu, khó có thể giải quyết ngay chốc lát. Nào là "điểm nghẽn" giao thông ở những đoạn đường hẹp, mật độ xe và người lại đông. "Nghẽn" các công đoạn vận hành ở ngay trong một cơ quan, đơn vị vì vấn nạn đùn đẩy, sợ trách nhiệm. "Nghẽn" vì chờ đợi giải phóng mặt bằng nên có công trình bỏ đất hoang hàng chục năm! Nhiều cơ quan, doanh nghiệp... bó tay vì "nghẽn" giải ngân. Một chủ trương được lòng dân như "xây nhà ở xã hội" cũng đang gặp nhiều điểm "nghẽn".

(Xem tiếp trang 2)

THÁI MIẾU, ĐẠI NỘI HUẾ:

Sẽ được tu bổ, tôn tạo thế nào?

[3]

(VH). Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế vừa khởi công triển khai dự án "Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu giai đoạn 1" sau nhiều năm di tích này bị xuống cấp, hiện trạng hoang tàn. Trong đợt này của giai đoạn 1, tỉnh Thừa Thiên Huế sẽ dành 52 tỉ đồng từ nguồn ngân sách địa phương để triển khai dự án. [8]

Khu nhà 5 gian được Hội đồng Nguyễn Phước tộc xây dựng lại trên nền móng Thái Tổ Miếu cũ sẽ được hạ giải, đánh giá và lưu giữ các cấu kiện gốc

Ảnh: SƠN THÙY

"Thành lũy" cho các giá trị truyền thống

[9]

NÔNG DÂN VÙNG CAO QUẢNG NGÃI HIẾN ĐẤT XÂY NHÀ VĂN HÓA:

"Tình làng nghĩa xóm ngày càng gắn kết thì không gì quý bằng"

[4]

THỂ THAO VIỆT NAM:

Nỗ lực cho mục tiêu ngang tầm châu lục

[14]

Thủ tướng Phạm Minh Chính kết thúc chuyến thăm chính thức UAE

Trưa qua 29.10 (giờ địa phương), Thủ tướng Phạm Minh Chính và phu nhân cùng đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam kết thúc chuyến thăm chính thức Các Tiểu Vương quốc Arab Thống nhất (UAE), lên đường sang thăm và tham dự Hội nghị Sáng kiến đầu tư tương lai lần thứ 8 tại Saudi Arabia.

Trước đó, sáng 29.10, trong chương trình thăm chính thức UAE, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã có bài phát biểu chính sách quan trọng tại Học viện Ngoại giao Anwar Gargash với chủ đề "Quan hệ Đối tác toàn diện Việt Nam - UAE: Tầm nhìn chung về hòa bình, phát triển và thịnh vượng". Chia sẻ với các đại biểu về các yếu tố nền tảng, quan điểm phát triển, thành tựu và định hướng phát triển của Việt Nam, Thủ tướng cho biết, trên cơ sở chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, truyền thống văn hóa lịch sử hàng nghìn năm của dân tộc, vận dụng sáng tạo vào điều kiện, hoàn cảnh đất nước và xu thế, tình hình thế giới hiện nay, Việt Nam nhất quán tập trung xây dựng ba yếu tố nền tảng chủ yếu: Xây dựng nền dân chủ XHCN; xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN; xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng XHCN...

Thủ tướng Phạm Minh Chính cùng phu nhân và Đoàn đại biểu Việt Nam rời Abu Dhabi, lên đường thăm chính thức Saudi Arabia **Ảnh: NHẬT BẮC**

Về định hướng, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm thời gian tới, Thủ tướng cho biết, Tổng Bí thư Tô Lâm đã nêu rõ thông điệp đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Việt Nam lấy dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh làm mục tiêu tổng quát, là động lực phấn đấu. Xác định mục tiêu chiến lược đến năm 2030, trở thành nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đến năm 2045 trở thành nước phát triển có thu nhập cao...

Thủ tướng cho biết, UAE là điểm dừng chân đầu tiên trong chuyến thăm khu vực Trung Đông lần này, chuyến thăm chính thức đầu tiên của một Thủ tướng Chính phủ Việt Nam đến khu vực sau 15 năm. Việc hai nước đã nâng cấp quan hệ song phương lên Đối tác Toàn diện và ký kết Hiệp định Đối tác kinh tế toàn diện (CEPA) là sự khẳng định mạnh mẽ rằng, trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, khu vực Trung Đông và đất nước UAE có vị trí rất quan trọng trong chính sách đối ngoại của Việt Nam. Thủ tướng Phạm Minh Chính cho biết, trong chuyến thăm lần này, càng cảm nhận sâu sắc hơn câu nói của Tổng thống UAE Sheikh Mohamed bin Zayed Al Nahyan: "Đất nước UAE là miền đất của sự khoan dung, chung sống và mở lòng với người khác"... Theo Thủ tướng, việc nâng quan hệ Việt Nam - UAE lên Đối tác Toàn diện mở ra nhiều triển vọng hợp tác to lớn cho hai nước trên tất cả các lĩnh vực. Đây là kết quả của mối quan hệ hữu nghị và hợp tác tốt đẹp được các thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước dày công vun đắp trong hơn 3 thập kỷ qua, với tinh thần thiện chí, bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau, chân thành, tin cậy...

P.V (tổng hợp)

Bàn về...

(Tiếp theo trang 1)

Sự chờ đợi, lãng phí thời gian, gây phiền hà, mệt mỏi cho dân vì bị "nghẽn" do các cơ quan, đơn vị đòi hỏi nhiều loại giấy tờ phi lý. Rồi nhiều ý kiến chỉ đạo của lãnh đạo đơn vị cũng thiếu nhất quán nên công việc bị "nghẽn", v.v và v.v...

Song, có một điểm rất quan trọng ở tầm vĩ mô, đó là "nghẽn" về cơ chế, chính sách. Ở tầm lập pháp là một số điều khoản của một bộ luật cụ thể, chỉ mới ban hành vài ba năm, đã không còn phù hợp với thực tiễn. Ở tầm hành pháp, là việc chậm ban hành hướng dẫn thực hiện luật, nên cơ sở vướng như "gà mắc tóc" do cách hiểu và vận dụng khác nhau. Còn về sự phối hợp giữa các ban, ngành chức năng, có lúc, có nơi "trống đánh xuôi, kèn thổi ngược" nên gây ra "nghẽn"! Có một câu chuyện mà nhiều người còn nhớ, cách đây mấy kỳ họp Quốc hội, khi trả lời chất vấn của đại biểu về số tiền 18 tỉ đồng cần đền bù cho một tỉnh miền núi trong Đề án trồng rừng, thì Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang cho biết: Chính phủ đã chỉ đạo Bộ NN&PTNT cùng Bộ Tài chính phối hợp giải quyết, nhưng qua dăm tháng rồi, vẫn chưa có báo cáo hồi âm?!

Thấy rõ những hạn chế bất cập ấy, sau Hội nghị TƯ 10 (khóa XIII) vào tháng 9 vừa qua, Tổng Bí thư Tô Lâm đã có chỉ đạo quyết liệt, cụ thể nhằm cởi bỏ nhanh những điểm "nghẽn", do đó tình hình đã có những tín hiệu vui bước đầu - như đánh giá của Tổng Bí thư: "Đối với đột phá về thể chế phát triển, tháo gỡ điểm nghẽn, rào cản, thì ngay sau Hội nghị TƯ 10, Quốc hội, Chính phủ đã gương mẫu đi đầu làm ngay, làm rất quyết liệt với tinh thần đổi mới, cải cách, hết lòng vì sự nghiệp chung... Trong đề xuất sửa đổi các quy định pháp luật, đã cải cách thủ tục hành chính triệt để, phân cấp, phân quyền tối đa theo tinh thần Hội nghị TƯ 10 đã thống nhất: "Địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm"...

Như vậy, tinh thần chỉ đạo của người lãnh đạo cao nhất thật rõ ràng, minh bạch! Vấn đề còn lại là khâu tổ chức thực hiện, mà lâu nay rào cản của khâu này là sự đùn đẩy trách nhiệm, thiếu quyết đoán của người lãnh đạo, nên hay vin cớ này, cớ khác, đổ lỗi cho nhau, gây ra sự trì trệ từ ngay trong nội bộ. Để tạo bước chuyển mới, tích cực, mang tính đột phá, vẫn là sự chuyển biến của đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là trách nhiệm người đứng đầu. Chỉ thị 144 của Bộ Chính trị ban hành ngày 9.6.2023 đã chỉ rõ 5 phẩm chất cần có của người cán bộ trong giai đoạn mới, cần được vận dụng triệt để vào lúc này. Kiểm điểm, khen thưởng, kỷ luật cũng căn cứ vào đây, nếu không lại đánh đồng, "dĩ hòa vi quý", sẽ lại tự tạo ra những "điểm nghẽn" mới, tự mình "ghè đá vào chân mình"!

Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh: "Phải tập trung rà soát, sửa đổi, bổ sung các quy định, quy chế, quy trình và tinh thần tháo gỡ triệt để điểm nghẽn, rào cản, cải cách triệt để thủ tục hành chính, mở rộng không gian cho phát triển, lấy người dân, doanh nghiệp làm trọng tâm, tất cả vì sự phát triển kinh tế - xã hội...; huy động, khơi thông mọi nguồn lực bên trong, bên ngoài, nguồn lực trong dân...". Đây là sự chỉ đạo rất cụ thể, thiết thực, mà các ban, Bộ, ngành, địa phương nếu với tinh thần nghiêm túc thực hiện, sẽ tạo ra những bứt phá mới.

Tôi nhớ một câu phát biểu có tính tổng kết thực tiễn của một vị đại biểu Quốc hội trong kỳ họp thứ 7 Quốc hội khóa XV: "Luật pháp, chính sách, cơ chế... đều do chính con người tạo ra; việc tổ chức thực hiện cũng là con người; nếu khi phát hiện "điểm nghẽn" cản trở sự phát triển, thì tự ta phải chủ động khơi thông để tạo đà thuận lợi cho việc triển khai đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đi tới thành công. Cuộc sống không chấp nhận sự chần chừ và tình trạng đổ lỗi cho khách quan cứ kéo dài như vừa qua!".

Sẽ không thừa khi nhắc lại công thức tưởng như xưa cũ, nhưng thật sự vẫn có tính thời sự hôm nay: Nhận thức đi liền hành động; và trong triển khai thực hiện phải quyết liệt, hiệu quả thì chắc chắn các "điểm nghẽn" sẽ được khai thông! Điều đáng sợ hơn cả là có điểm "nghẽn" trong tư duy của người lãnh đạo cũng như người thực hiện, một khi cứ khư khư bám lấy cái cũ, không dám đổi mới, sáng tạo! ■

Hà Nội 29.10.2024

Quay phim, chụp ảnh tại khu vực cấm thuộc Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh sẽ bị phạt đến 30 triệu đồng

Tại dự thảo Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quốc phòng, cơ yếu, Bộ Quốc phòng đề xuất quy định xử phạt vi phạm về quản lý, bảo vệ thuộc Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bộ Quốc phòng cho biết, so với Nghị định số 120/2013/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quốc phòng, cơ yếu, tại dự thảo, Bộ Quốc phòng đề xuất bổ sung ba điều mới quy định xử phạt vi phạm về quản lý, bảo vệ thuộc Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh (mục 6, chương 2 của dự thảo).

Trong đó, đáng chú ý sẽ phạt tiền từ 20-30 triệu đồng đối với một trong các hành vi sau: Quay phim, chụp ảnh tại khu vực cấm, khu vực bảo vệ có quy định không được quay phim, chụp ảnh; Dùng vũ lực, đe dọa dùng vũ lực chống người thuộc lực lượng quản lý, bảo vệ Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh đang thi hành nhiệm vụ; Gây thiệt hại về tài sản, phương tiện của lực lượng quản lý, bảo vệ Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh đang thi hành nhiệm vụ. Phạt tiền từ 50-75 triệu đồng đối với hành vi gây nguy hiểm, xâm hại đến an ninh, an toàn hoạt động trong Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhưng chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự. Phạt đến 75 triệu đồng vi phạm quy định về bảo vệ trang thiết bị, công trình Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Theo dự thảo, sẽ phạt tiền từ 5-8 triệu đồng đối với hành vi để chất thải, hóa chất độc hại, chất độc vào trong Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Phạt tiền từ 8-10 triệu đồng đối với hành vi cố ý tạo chướng ngại vật cản trở hoạt động trong Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh. Phạt tiền từ 20-30 triệu đồng đối với hành vi làm hư hỏng trang thiết bị, công trình Khu di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh có giá trị dưới 100 triệu đồng. Phạt tiền từ 50-75 triệu đồng đối với hành vi phá hủy, chiếm đoạt trang thiết bị, công trình Khu Di tích Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhưng chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự.

L.S

Thanh Hóa khởi công dự án tôn tạo khu di tích lịch sử Bác Hồ về thăm Hợp tác xã Yên Trường

Nhằm giữ gìn và phát huy giá trị lịch sử, lưu giữ những kỷ niệm về Bác Hồ, giáo dục các thế hệ mai sau học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, tỉnh Thanh Hóa vừa tổ chức khởi công dự án tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử, địa điểm đón Bác Hồ về thăm Hợp tác xã Yên Trường ngày 11.12.1961.

Dự án có tổng mức đầu tư 35 tỉ đồng bao gồm 8 hạng mục chính và các công trình phụ trợ. Dự án do Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng huyện Yên Định (Thanh Hóa) làm chủ đầu tư, có thời gian thi công là 12 tháng. Đây là công trình văn hóa quan trọng của huyện Yên Định. Khi hoàn thành sẽ tạo điểm nhấn về cảnh quan là điểm đến tham quan du lịch, học tập cho nhân dân và du khách. Qua đó phát huy giá trị lịch sử của khu di tích, địa điểm đón Bác Hồ về thăm Hợp tác xã Yên Trường năm 1961.

NGUYỄN LINH

LÀM VIỆC VỚI BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG, TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa

"Ngành Tuyên giáo tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa, bảo đảm văn hóa thật sự trở thành ánh sáng soi đường cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng, đóng góp ngày càng nhiều cho văn minh nhân loại".

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu kết luận cuộc làm việc **Ảnh: TTXVN**

Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh như trên tại cuộc làm việc với Ban Tuyên giáo Trung ương về tình hình thực hiện nhiệm vụ công tác tuyên giáo từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng đến nay và phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm trong thời gian tới, nhất là từ nay đến Đại hội lần thứ XIV của Đảng, vào chiều qua 29.10, tại Hà Nội. Tham dự cuộc làm việc có Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa; lãnh đạo Ban Tuyên giáo Trung ương…

Từng bước xây dựng, củng cố thế trận thông tin truyền thông...

Phát biểu kết luận cuộc làm việc, Tổng Bí thư Tô Lâm ghi nhận, biểu dương những thành tích, kết quả mà Ban Tuyên giáo Trung ương đã đạt được trong thời gian qua. Trong những năm gần đây, công tác Tuyên giáo được triển khai đồng bộ, từng bước đi vào chiều sâu trên cơ sở bám sát thực tiễn; tích cực tham mưu với Trung ương Đảng ban hành nhiều nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy định của Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức và công tác tuyên giáo, trong đó có những vấn đề mới, chưa có tiền lệ.

Công tác tuyên truyền, thông tin đối ngoại, nắm tình hình tư tưởng, dư luận xã hội được thực hiện khá bài bản; định hướng thông tin truyền thông chủ động, hiệu quả hơn, trên cả không gian thực và không gian mạng, nhất là trước các sự kiện chính trị quan trọng, những sự việc nóng, nổi, dư luận xã hội quan tâm, góp phần tạo thống nhất cao trong nhận thức, hành động của cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân. Ban Tuyên giáo Trung ương đã huy động được sự vào cuộc của các cơ quan báo chí, truyền thông từ Trung ương đến địa phương, từng bước xây dựng, củng cố thế trận thông tin truyền thông, tạo dòng thông tin chủ lưu chính thống, lấn át thông tin tiêu cực, sai sự thật, tạo đồng thuận, khơi dậy ý chí, quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới.

Ban Tuyên giáo cũng đã phát huy tích cực vai trò Thường trực Ban Chỉ đạo 35 Trung ương, tạo bước tiến mới, chủ động, hiệu quả hơn trên mặt trận đấu tranh tư tưởng, giữ vững trận địa tư tưởng, trận địa thông tin, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Tổng Bí thư đánh giá cao việc Ban Tuyên giáo Trung ương đã thẳng thắn chỉ ra một số hạn chế khuyết điểm, đồng thời gợi mở một số vấn đề để Ban sớm có giải pháp tạo chuyển biến rõ nét: Thông tin xấu độc, sai sự thật dù chỉ chiếm 1% song lại tác động rất lớn, hằng ngày, hằng giờ đến tư tưởng, tâm trạng của cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân, tình trạng này kéo dài nhiều năm nhưng chưa thấy giải pháp hữu hiệu. Vừa qua, các thông điệp của lãnh đạo Đảng, Nhà nước đưa ra tạo ra khí thế phấn khởi, khơi dậy tự tin, tự cường, tự hào dân tộc, khát vọng vươn lên trong cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân; Ban Tuyên giáo cần làm gì để phát huy, duy trì tâm trạng xã hội này, đây là yêu cầu cấp bách của Đảng đối với công tác của Ban Tuyên giáo Trung ương hiện nay.

Hiện cả nước có 797 cơ quan báo chí, 72 cơ quan hoạt động phát thanh, truyền hình có cồng kềnh không? Đối với số nhà báo, phóng viên, cộng tác viên suy thoái, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa", xa rời tính Đảng… Ban Tuyên giáo Trung ương có giải pháp gì? Tuyên truyền đối ngoại hiệu quả chưa như mong muốn, thậm chí còn mờ nhạt. Chúng ta cần có giải pháp gì?

Phải đạt được mục tiêu là tạo ra sự thông suốt, đoàn kết, nhất trí, tạo khí thế thi đua

Nhấn mạnh công tác tuyên giáo trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc đang đứng trước yêu cầu, nhiệm vụ mới rất cấp bách, Tổng Bí thư đề nghị cần thống nhất nhận thức công tác tuyên giáo là công tác của Đảng, của các cấp ủy, tổ chức đảng, mỗi chi bộ, đảng viên; Ban Tuyên giáo Trung ương phải làm tốt vai trò tham mưu, điều phối, đôn đốc, hướng dẫn để toàn Đảng, trước hết là từng chi bộ, từng đảng viên làm tốt công tác này. Qua chi bộ, đảng viên để tuyên truyền, cụ thể hóa, tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng, làm gương cho quần chúng noi theo, hướng dẫn quần chúng thực hiện; nắm bắt, kịp thời xử lý ngay từ sớm, từ manh nha những bức xúc nổi lên ở từng địa bàn, lĩnh vực tác động đến tư tưởng, tâm trạng xã hội; đấu tranh phản bác những quan điểm sai trái, thù địch, xuyên tạc ngay từ cơ sở.

> *"Cùng với phủ xanh thông tin tích cực, Ban Tuyên giáo Trung ương cần sớm tham mưu, đề xuất giải pháp hữu hiệu xử lý 1% thông tin xấu, độc, tuyên truyền xuyên tạc, chống phá hiện nay; có giải pháp cụ thể huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, các cấp, các ngành, toàn dân trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, góp phần làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động phá hoại tư tưởng của các thế lực thù địch, phản động."*
>
> **(Tổng Bí thư TÔ LÂM)**

Tổng Bí thư nhấn mạnh, công tác tuyên giáo trong giai đoạn cách mạng mới phải đạt được mục tiêu là tạo ra sự thông suốt, đoàn kết, nhất trí, tạo khí thế thi đua trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện các chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; phát huy cao độ chủ nghĩa yêu nước, tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc; tinh thần tự lực, tự cường, khả năng sáng tạo, tạo ra phong trào hành động cách mạng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân nhằm thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược 100 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng, 100 năm thành lập nước. Cùng với phủ xanh thông tin tích cực, Ban Tuyên giáo Trung ương cần sớm tham mưu, đề xuất giải pháp hữu hiệu xử lý 1% thông tin xấu, độc, tuyên truyền xuyên tạc, chống phá hiện nay; có giải pháp cụ thể huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, các cấp, các ngành, toàn dân trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, góp phần làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động phá hoại tư tưởng của các thế lực thù địch, phản động.

Ngành Tuyên giáo tiếp tục đổi mới mạnh mẽ công tác tuyên giáo theo hướng chủ động, sát thực tiễn, nhạy bén, phát hiện và kịp thời tham mưu với Đảng giải quyết hiệu quả vấn đề thực tiễn nổi lên; tuyên truyền đưa chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước vào cuộc sống theo hướng thiết thực, giảm hội nghị, hội họp, bám sát thực tiễn cuộc sống của người dân, phù hợp với đặc điểm từng ngành, từng lĩnh vực, vùng, miền để có cách làm phù hợp với hơi thở của đời sống xã hội, tuyệt đối không để hiểu sai về cái đúng, hiểu xấu về cái tốt, cái đẹp. Ban Tuyên giáo Trung ương sớm nghiên cứu đề xuất cơ cấu lại các kênh truyền hình cả Trung ương và địa phương; xây dựng một kênh truyền hình tiếng Anh chủ đạo để thông tin đối ngoại trong kỷ nguyên mới. Ngành Tuyên giáo tập trung nắm tình hình, làm tốt hơn nữa công tác tham mưu với Đảng các chủ trương chiến lược về khoa giáo, nhất là y tế, giáo dục, an sinh xã hội (những vấn đề này trong nhân dân hiện còn nhiều bức xúc); tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa, bảo đảm văn hóa thật sự trở thành ánh sáng soi đường cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng, đóng góp ngày càng nhiều cho văn minh nhân loại.

Xây dựng đội ngũ cán bộ tuyên giáo thật sự là những chiến sĩ kiên trung trên mặt trận tư tưởng, tuyên giáo của Đảng, đoàn kết, sáng tạo, hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức, lối sống trong sạch, lành mạnh, có lòng say mê, tâm huyết với nghề, luôn hướng về cơ sở, bám sát thực tiễn và gắn bó mật thiết với nhân dân. Tập trung tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế, đẩy mạnh chuyển đổi số trong tổ chức các mặt công tác gắn với nâng cao hơn nữa chất lượng nguồn nhân lực. **P.V**

NÔNG DÂN VÙNG CAO QUẢNG NGÃI HIẾN ĐẤT XÂY NHÀ VĂN HÓA:

"Tình làng nghĩa xóm ngày càng gắn kết thì không gì quý bằng"

Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Người dân đồng bào Hrê ở huyện Ba Tơ (Quảng Ngãi) tự nguyện hiến đất làm nhà văn hóa, góp phần hoàn thiện các thiết chế văn hóa, tạo nên diện mạo nông thôn mới khởi sắc.

Anh Phạm Văn Trin (bên trái) trò chuyện với Bí thư Chi bộ thôn Kách Lang trước Nhà văn hóa thôn

Xã Ba Thành, huyện Ba Tơ là địa phương có nhiều cá nhân hiến đất xây dựng các công trình phục vụ cộng đồng. Trong đó, ông Phạm Văn Ụa ở thôn Trường An là một trong những người đầu tiên hiến đất để làm nhà văn hóa thôn. Ông Ụa sinh ra trong gia đình có truyền thống cách mạng, cả mẹ và cha của ông đều hy sinh trong kháng chiến nên ông được người chú nhận nuôi từ nhỏ. Ông Ụa là người hiền lành, siêng năng lao động. Không có đất đai do cha mẹ để lại, sau khi lập gia đình, ông cần cù, chịu khó khai hoang trồng mì, dứa...

Đến năm 2018, địa phương cần quỹ đất để xây dựng nhà văn hóa, ông Ụa lại có mảnh đất trồng dứa nằm ở vị trí trung tâm của thôn. Không chút do dự, ông bàn với vợ và các con hiến hơn 500m^2 đất cho chính quyền. "Tôi có năm người con, lúc đó gia đình vẫn còn nằm trong diện cận nghèo, cuộc sống khó khăn. Dù các con cũng cần đất để an cư lạc nghiệp, phát triển kinh tế, nhưng thấy thôn không có nhà văn hóa, không có nơi họp hành, sinh hoạt cộng đồng nên tôi cũng trăn trở lắm", ông Ụa bộc bạch. Với tinh thần vì việc chung và mong muốn xây dựng thôn xóm ngày càng phát triển nên ông tâm sự với vợ và các con về suy nghĩ của mình. May mắn, ông Ụa nhận được sự đồng ý, ủng hộ của gia đình. "Các con tôi bảo, cha chia đất cho con cháu ít một chút cũng không sao, chúng con sẽ cố gắng lao động, tự lập như cha mẹ ngày trước", ông Ụa kể.

Nhờ mảnh đất của ông Ụa mà mấy năm qua, người dân trong thôn có chỗ họp hành, sinh hoạt rộng rãi, đàng hoàng. Từ sự nêu gương của ông Ụa mà số hộ dân hiến đất làm trường, làm đường ở địa phương ngày càng nhiều. "Ông Ụa luôn đi đầu trong thực hiện việc làng, việc nước để mọi người noi theo. Nhờ sự tiên phong, đóng góp của ông mà những năm qua, phong trào tình nguyện hiến đất phục vụ xây dựng nông thôn mới ở địa phương rất sôi nổi, người dân luôn nêu cao tinh thần đoàn kết, vì việc chung. Nhờ sự đóng góp của những người như ông Ụa mà diện mạo thôn Trường An ngày càng khởi sắc, khang trang. Đường làng, ngõ xóm đều được mở rộng, trải bê tông sạch sẽ. Trẻ em được học tập, vui chơi trong môi trường an toàn, văn minh", Chủ tịch UBND xã Ba Thành Phạm Thị Minh Đôi cho biết.

Từ trung tâm xã Ba Dinh, huyện Ba Tơ, muốn đến thôn Kách Lang phải băng qua một con suối. Vào mùa mưa, toàn thôn Kách Lang bị cô lập. Đây là địa bàn đặc biệt khó khăn với 100% người dân tộc thiểu số sinh sống, số lượng hộ nghèo cũng nhiều nhất ở xã. Thuộc diện hộ nghèo, thế nhưng đầu năm 2024, khi nghe thông tin nhà nước hỗ trợ kinh phí xây dựng nhà văn hóa thôn, anh Phạm Văn Trin đã không chút ngần ngại, tiên phong hiến một nửa diện tích đất vườn để xây dựng công trình. Khu vực anh Trin lựa chọn để hiến nằm ở vị trí đẹp, chỗ đất vuông vức nhất trong vườn nhà anh.

Ngôi nhà nhỏ nằm nép mình bên nhà văn hóa thôn vừa được xây dựng khang trang. Trong nhà của anh Trin, nhìn quanh không có gì đáng giá ngoài chiếc ti vi nhỏ. Hướng mắt nhìn về nhà văn hóa thôn, anh Trin chia sẻ, mảnh đất nhà anh rộng hơn 2.000m^2, phía trước nhà có trồng mì, trồng bắp. Đầu năm nay, khi nghe lãnh đạo địa phương nói về việc đang cần quỹ đất để xây dựng nhà văn hóa làm nơi sinh hoạt cộng đồng, anh Trin bàn với vợ và cả hai vợ chồng thống nhất hiến diện tích gần 1.100m^2. "Đất là tài sản quý giá. Từ diện tích ấy, hằng năm tôi trồng trọt cũng có thu nhập để trang trải cuộc sống. Thế nhưng, nhiều năm qua, ở thôn không có nhà văn hóa, không có điểm sinh hoạt tập trung. Cứ mỗi lần họp dân hay trong thôn tổ chức chương trình văn nghệ, thể thao, giao lưu hoặc tiếp xúc cử tri phải đi nhờ nhà dân. Vườn nhà tôi lại nằm ở vị trí trung tâm thôn nên thấy việc gì cần cho mọi người thì tôi làm, hiến diện tích đất nhiều một chút để bà con có chỗ hội họp, để xe cho rộng rãi", anh Trin chia sẻ.

> *Cứ chiều đến, bà con, trẻ em tập trung về nhà văn hóa vui chơi, tập thể dục, nói chuyện rôm rả, tình làng nghĩa xóm ngày càng gắn kết, bền chặt hơn thì không gì quý bằng. Còn về phần mình, vợ chồng tôi hằng ngày vẫn đi làm keo, khi rảnh thì ai thuê gì làm nấy. Thời gian tới, chúng tôi sẽ nỗ lực lao động, trồng trọt thêm các loại cây hoa màu để có điều kiện nuôi các con ăn học và thoát khỏi diện nghèo.*
>
> **(Anh PHẠM VĂN TRIN)**

"Cứ chiều đến, bà con, trẻ em tập trung về nhà văn hóa vui chơi, tập thể dục, nói chuyện rôm rả, tình làng nghĩa xóm ngày càng gắn kết, bền chặt hơn thì không gì quý bằng. Còn về phần mình, vợ chồng tôi hằng ngày vẫn đi làm keo, khi rảnh thì ai thuê gì làm nấy. Thời gian tới, chúng tôi sẽ nỗ lực lao động, trồng trọt thêm các loại cây hoa màu để có điều kiện nuôi các con ăn học và thoát khỏi diện nghèo", anh Trin cho hay.

Công trình nhà văn hóa thôn Kách Lang nằm ở vị trí trung tâm thôn, xây dựng hoàn thành vào tháng 8.2024. Từ khi có nhà văn hóa, các cuộc họp, chương trình văn hóa, văn nghệ trong thôn đều được tổ chức, sinh hoạt tại đây. Có nhà văn hóa khang trang, bà con nhân dân ai cũng phấn khởi.

Chủ tịch Ủy ban MTTQ xã Ba Dinh Phạm Văn Chánh cho biết, dù còn nằm trong diện hộ nghèo, nhưng anh Trin là người nhiệt tình và có tấm lòng thơm thảo, luôn nghĩ đến lợi ích chung. Diện tích đất mà anh hiến để làm nhà văn hóa thôn có giá trị lớn. Công trình này có ý nghĩa rất quan trọng đối với đời sống, tinh thần của người dân thôn Kách Lang. ■

Bắt hai đối tượng giả danh nhà báo, cưỡng đoạt tài sản của doanh nghiệp

Qua điều tra, cơ quan chức năng xác định, từ tháng 9.2024 đến nay, hai đối tượng Hoàng Công Trình và Đặng Hữu Biểu tự xưng là nhà báo đã thực hiện hành vi cưỡng đoạt tài sản của nhiều doanh nghiệp trong và ngoài địa bàn tỉnh Nghệ An với số tiền hàng trăm triệu đồng.

Công an huyện Đô Lương (Nghệ An) cho biết, đơn vị đang tạm giữ hình sự Hoàng Công Trình (SN 1986) trú tại xã Ea Tóh và Đặng Hữu Biểu (SN 1973) trú tại xã Phú Lộc cùng huyện Krông Năng (Đắk Lắk) về hành vi cưỡng đoạt tài sản. Công an huyện Đô Lương xác định từ ngày 22.10 đến 25.10, Trình và Biểu tự giới thiệu là nhà báo của Tạp chí *Doanh nghiệp và Kinh tế xanh* có địa chỉ tại Hà Nội, thường xuyên di chuyển bằng xe ôtô mang BKS 47C-068.71 đến các công ty, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực khai thác khoáng sản trên địa bàn các huyện Đô Lương, Tân Kỳ, Anh Sơn, Thanh Chương để liên hệ làm việc. Quá trình làm việc, hai đối tượng không xuất trình thẻ nhà báo mà chủ động quay tư liệu về hoạt động của công ty, doanh nghiệp. Sau đó, biên soạn tin, bài có nội dung phản ánh sai phạm để gửi lại phía công ty, doanh nghiệp với mục đích đe dọa, yêu cầu đưa tiền để được bỏ qua.

Vào cuộc điều tra, cơ quan công an xác định, Trình là phóng viên thử việc tại Tạp chí *Doanh nghiệp và Kinh tế xanh*, còn Biểu không phải là phóng viên báo chí. Ngày 25.10, cơ quan công an bắt quả tang Trình và Biểu khi hai đối tượng này đang nhận số tiền là 25 triệu đồng của một doanh nghiệp trên địa bàn huyện Đô Lương. Cơ quan chức năng thu giữ số tiền 25.000.000 đồng, 1 xe ôtô, 3 điện thoại di động, 1 máy ảnh, 1 camera quay phim, 1 máy tính xách tay, 2 thẻ (nghi thẻ nhà báo giả) và nhiều giấy tờ liên quan. Cơ quan công an xác định, khoảng tháng 5.2024, các đối tượng đã làm giả thẻ nhà báo để đi quay phim, chụp ảnh tại các doanh nghiệp nhằm đe dọa, tống tiền. Đến ngày 9.10.2024, Trình được Tạp chí *Doanh nghiệp và Kinh tế xanh* nhận thử việc 3 tháng nên đã lợi dụng xin giấy giới thiệu của tạp chí này để cùng với Biểu đi quay phim, chụp ảnh nhằm chiếm đoạt tài sản của các doanh nghiệp.

Đến thời điểm bị bắt, Trình và Biểu đã cưỡng đoạt của 5 doanh nghiệp tại Đô Lương, Tân Kỳ, Anh Sơn số tiền 57,2 triệu đồng và 1 điện thoại di động trị giá 21 triệu đồng. Ngoài ra, các đối tượng còn thực hiện hành vi cưỡng đoạt tài sản của nhiều doanh nghiệp khác tại các tỉnh miền Trung với số tiền hàng trăm triệu đồng. **PHẠM NGÂN**

PHÒNG, CHỐNG VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG HOẠT ĐỘNG VHTTDL:

Chú trọng những giải pháp trọng tâm, trọng điểm

MINH NGỌC

Từ đầu năm 2024 đến nay, việc triển khai Đề án "Phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch" đã được Bộ VHTTDL triển khai đồng bộ, với chuỗi giải pháp được thực hiện có trọng tâm, trọng điểm.

Từ đó đã có tác động tăng cường phòng ngừa, kéo giảm các loại tội phạm, phòng chống và giảm các vi phạm pháp luật trong bức tranh chung của đời sống văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch; đảm bảo môi trường hoạt động kinh doanh văn hóa, thể thao và du lịch an toàn, văn minh, lành mạnh.

Tăng cường thanh tra, kiểm tra

Nhằm mục tiêu nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống vi phạm pháp luật năm 2024, Bộ VHTTDL đã liên tục ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, thực hiện trên các lĩnh vực. Đề án "Phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch" năm 2024 được triển khai đồng bộ; nâng cao năng lực cho cán bộ, công chức ngành VHTTDL tham gia phòng ngừa, phòng, chống vi phạm pháp luật và tội phạm trên mạng Internet, nâng cao năng lực kỹ thuật, nghiệp vụ để phòng ngừa, chống vi phạm pháp luật và tội phạm trên mạng.

Việc triển khai thực hiện Đề án đã có tác động tăng cường phòng ngừa, kéo giảm các loại tội phạm, giảm các vi phạm pháp luật trong hoạt động văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch, đảm bảo môi trường hoạt động kinh doanh văn hóa, thể thao và du lịch an ninh, an toàn. Đặc biệt, Bộ VHTTDL tăng cường hoạt động thanh tra, kiểm tra trên các lĩnh vực văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch, trong đó tập trung một số nhiệm vụ trọng tâm như: Công tác quản lý, tổ chức lễ hội tại các tỉnh, thành phố; phòng, chống vi phạm về quyền tác giả, quyền liên quan; hoạt động quảng cáo; hoạt động kinh doanh du lịch, hoạt động kinh doanh dịch vụ thể dục, thể thao; phòng, chống tội phạm trong quản lý di tích, di sản; tăng cường phổ biến, tuyên truyền bằng nhiều hình thức nhằm chống lại những hành vi sai trái, xuyên tạc trên mạng internet, mạng xã hội… về các lĩnh vực quản lý của ngành.

Song song với việc đẩy mạnh công tác thanh kiểm tra là việc xử lý nghiêm các đối tượng vi phạm theo quy định pháp luật về phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong các lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch. Bộ VHTTDL cũng chỉ đạo Thanh tra Bộ triển khai Kế hoạch thanh tra năm 2024 và thành lập 35 đoàn thanh tra, trong đó 6 đoàn thanh tra hành chính, 29 đoàn thanh tra chuyên ngành. Từ đầu năm đến nay, Bộ VHTTDL đã ban hành nhiều Quyết định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực du lịch, thể thao, quyền tác giả, quyền liên quan…, với tổng số tiền xử phạt hàng trăm triệu đồng. Cùng với đó là yêu cầu biện pháp khắc phục hậu quả như buộc dỡ bỏ bản sao tác phẩm vi phạm (chương trình máy tính) dưới hình thức điện tử; tiêu hủy bản ghi âm Fever (Cơn sốt), tháo gỡ bản ghi âm Fever (Cơn sốt) trên môi trường mạng và kỹ thuật số, buộc nộp lại số tiền bất hợp pháp…

Công tác quản lý và tổ chức lễ hội thường xuyên được chú trọng, tăng cường. Trong ảnh: Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn 2024 **Ảnh minh họa**

Bộ VHTTDL đồng thời đã chỉ đạo đơn vị chức năng tổ chức hội nghị tập huấn nghiệp vụ công tác thanh tra, xử lý vi phạm hành chính cho thanh tra chuyên ngành văn hóa, thể thao và du lịch các tỉnh khu vực phía Nam; phổ biến, giáo dục pháp luật trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch với các nội dung, chuyên đề liên quan đến phòng, chống vi phạm pháp luật…

Đổi mới, nâng cao hiệu quả tuyên truyền

Một trong những giải pháp nhằm tăng cường, đổi mới hình thức tuyên truyền là việc tổ chức Hội nghị truyền thông, nâng cao năng lực tiếp cận pháp luật của người dân trong lĩnh vực văn hóa, gia đình, thể dục, thể thao và du lịch. Ngành đã tổ chức tập huấn công tác xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trong cộng đồng dân cư tại các tỉnh Lào Cai, Hòa Bình, Hà Giang, Vĩnh Phúc... Cùng với đó, Chương trình phối hợp giữa Bộ VHTTDL và Bộ Công an về tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, thư viện trong trại giam, trại tạm giam, cơ sở giáo dục bắt buộc, trường giáo dưỡng giai đoạn 2020-2025 được triển khai hiệu quả.

Về công tác truyền thông, Bộ VHTTDL đã chỉ đạo sản xuất phim tài liệu phóng sự "Phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch", cùng các chuyên đề tuyên truyền về triển khai thực hiện Đề án được đăng tải trên các ấn phẩm báo chí, tạo hiệu ứng truyền thông rộng rãi. Đồng thời, hướng dẫn các Sở VHTTDL; Sở VHTT các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tuyên truyền, phổ biến pháp luật về kinh doanh dịch vụ karaoke, vũ trường; triển khai có hiệu quả Nghị định số 54/2019/NĐ-CP của Chính phủ quy định về kinh doanh dịch vụ karaoke, dịch vụ vũ trường; phối hợp với các đơn vị liên quan tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc chấp hành quy định pháp luật về an ninh, trật tự; phòng, chống tội phạm; phòng, chống cháy nổ và tiếng ồn tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ karaoke, vũ trường…

Đẩy lùi vi phạm trong lĩnh vực bảo vệ bản quyền, ngành văn hóa đẩy mạnh triển khai thực hiện các quy định pháp luật, đề án về tăng cường năng lực quản lý và thực thi có hiệu quả pháp luật bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan. Công tác thụ lý hồ sơ, cấp Giấy chứng nhận đăng ký quyền tác giả, quyền liên quan được triển khai theo đúng trình tự, thủ tục quy định của pháp luật. Về công tác hoàn thiện thể chế, xây dựng văn bản pháp luật về phòng, chống vi phạm trong các lĩnh vực quản lý, Bộ VHTTDL đã thường xuyên rà soát để kịp thời chấn chỉnh, khắc phục những tồn tại nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật trong lĩnh vực văn hóa, thể thao, du lịch và gia đình, kịp thời phát hiện những văn bản còn chồng chéo, không còn phù hợp với hệ thống pháp luật và thực tiễn để kiến nghị xây dựng, sửa đổi, bổ sung...

Nhiều hoạt động khác cũng được các đơn vị chức năng thuộc Bộ VHTTDL tích cực triển khai tăng cường nhằm phòng, chống và đẩy lùi vi phạm trong các lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch. Điểm nhấn là các hoạt động tổ chức truyền thông nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi về phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và hợp tác quốc tế về phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong lĩnh vực mỹ thuật, nhiếp ảnh và triển lãm. Hướng dẫn địa phương tiếp tục triển khai Nghị định số 86/2023/NĐ-CP của Chính phủ quy định về khung tiêu chuẩn và trình tự, thủ tục, hồ sơ xét tặng danh hiệu "Gia đình văn hóa", "Thôn, tổ dân phố văn hóa", "Xã, phường, thị trấn tiêu biểu"… ■

Tăng cường sự phối kết hợp giữa các Bộ, ngành

Theo Kế hoạch nhiệm vụ trọng tâm năm 2025, Bộ VHTTDL tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, triển khai thực hiện Chỉ thị số 48/CT-TW của Bộ Chính trị về "Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tội phạm trong tình hình mới". Tuyên truyền mục đích, ý nghĩa và kết quả thực hiện phòng ngừa tội phạm, phòng, chống mua bán người, vi phạm pháp luật trong xây dựng gia đình, cộng đồng, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp văn hóa. Xây dựng các chuyên trang, chuyên mục về phòng ngừa tội phạm, phòng, chống mua bán người trong hoạt động VHTTDL; rà soát, hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật về VHTTDL; các quy định của pháp luật về phòng, chống tội phạm, quy chế, quy định về công tác đảm bảo an ninh, trật tự, phòng ngừa tội phạm và phòng, chống vi phạm pháp luật trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch.

Xây dựng Đề án xây dựng cơ sở dữ liệu và lập bản đồ số về các ngành công nghiệp văn hóa; Xây dựng Đề án Giải thưởng sáng tạo và xây dựng thương hiệu quốc gia về các ngành công nghiệp văn hóa; Triển khai thực hiện Chiến lược phát triển các ngành Công nghiệp văn hóa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Tổ chức chuỗi hoạt động tuyên truyền nhân ngày Sở hữu trí tuệ thế giới 26.4, ngày Sách và Bản quyền thế giới 23.4; Hội nghị tập huấn, tuyên truyền, bồi dưỡng kiến thức pháp luật về quyền tác giả, quyền liên quan tại 3 khu vực; Hội nghị tuyên truyền, phổ biến các Điều ước quốc tế về quyền tác giả, quyền liên quan 3 khu vực; Diễn đàn Bản quyền Việt Nam - Hàn Quốc… Đặc biệt, tăng cường sự phối kết hợp giữa các Bộ, ngành để triển khai đồng bộ công tác phòng, chống tội phạm; phòng, chống mua bán người, vi phạm pháp luật trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch. **PHƯƠNG THẢO**

LỄ HỘI HOA TAM GIÁC MẠCH HÀ GIANG NĂM 2024:

Tôn vinh những giá trị đặc sắc của Cao nguyên đá Đồng Văn

THỦY TRÚC; ảnh: LÊ VIỆT KHÁNH

Nổi tiếng với vẻ đẹp hùng vĩ của núi non và những nét văn hóa độc đáo của các dân tộc thiểu số ở vùng cực Bắc Tổ quốc, nhiều năm nay Hà Giang được du khách lựa chọn là điểm đến hấp dẫn.

Mùa hoa tam giác mạch ở Hà Giang

Kết nối văn hóa và du lịch

Một trong những sự kiện văn hóa nổi bật ở Hà Giang là Lễ hội hoa tam giác mạch, diễn ra hằng năm vào khoảng tháng 10 và tháng 11, khi những cánh đồng hoa tam giác mạch nở rộ khắp các thung lũng, triền đồi. Lễ hội không chỉ tôn vinh vẻ đẹp của loài hoa biểu tượng của miền biên viễn này, mà còn là dịp để quảng bá du lịch và giới thiệu bản sắc văn hóa của Hà Giang đến du khách trong và ngoài nước.

Tam giác mạch là loài hoa đặc trưng của vùng cao nguyên đá Hà Giang, miền đất khắc nghiệt nhưng đầy thơ mộng, mang trong mình câu chuyện về sức sống mãnh liệt của người dân vùng cao. Hoa tam giác mạch có vòng đời ngắn nhưng nở rực rỡ, mang sắc tím hồng lãng mạn và đốn tim hàng triệu du khách.

Từ loài cây cứu đói, hoa tam giác mạch đã trở thành biểu tượng của miền đá Hà Giang, Lễ hội hoa tam giác mạch sau hàng chục lần được tổ chức đã trở thành sản phẩm đặc trưng, thương hiệu của du lịch Hà Giang. Cây tam giác mạch cũng trở thành một sản phẩm nông nghiệp đặc trưng của Hà Giang, được sử dụng để sản xuất bột làm bánh, bia và nhiều sản phẩm khác. Nhờ vào sự phát triển của du lịch, các sản phẩm từ tam giác mạch đã được biết đến rộng rãi và trở thành một nguồn thu nhập đáng kể cho người dân địa phương.

Hằng năm, khi đến mùa hoa nở, các thung lũng, sườn đồi ở Hà Giang khoác lên mình một tấm áo rực rỡ với sắc hồng phớt, hồng tím nhẹ nhàng, lãng mạn của hoa tam giác mạch, tạo nên một cảnh quan kỳ ảo mà hiếm nơi nào có được. Đối với những người yêu thích thiên nhiên, mùa hoa tam giác mạch là thời điểm lý tưởng để hòa mình vào vẻ đẹp vừa hùng vĩ vừa mềm mại của sông núi Hà Giang và cảm nhận sự bình yên của những ngôi làng bản nằm lưng chừng núi.

Bức tranh văn hóa rực rỡ

Lễ hội hoa tam giác mạch không chỉ đơn thuần là một dịp để ngắm hoa, mà còn là một sự kiện văn hóa quy mô lớn, nơi các giá trị văn hóa của các dân tộc thiểu số tại Hà Giang được tôn vinh và phát huy. Lễ hội thu hút sự tham gia của nhiều cộng đồng dân tộc như Mông, Dao, Tày, Lô Lô… với nhiều hoạt động đặc sắc từ biểu diễn nghệ thuật dân gian, trò chơi dân gian, đến các phiên chợ vùng cao, tất cả tạo nên một không gian văn hóa sôi động và hấp dẫn.

Đại diện Sở VHTTDL Hà Giang khẳng định: "Lễ hội hoa tam giác mạch không chỉ là cơ hội để quảng bá du lịch, mà còn là dịp để giới thiệu và bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số tại đây. Sự kiện này cũng góp phần mang lại lợi ích về kinh tế và đóng góp quan trọng trong việc xây dựng hình ảnh Hà Giang như một điểm đến du lịch văn hóa độc đáo".

Lễ hội hoa tam giác mạch vừa là dịp để giới thiệu vẻ đẹp của thiên nhiên Hà Giang vừa là cầu nối quan trọng giữa văn hóa và du lịch. Sự kiện đã góp phần không nhỏ trong việc thu hút du khách từ khắp nơi đến với Hà Giang, đặc biệt là trong bối cảnh du lịch bền vững và du lịch trải nghiệm đang ngày càng phát triển.

Để đáp ứng nhu cầu của du khách, tỉnh Hà Giang đã không ngừng đầu tư, nâng cấp cơ sở hạ tầng du lịch, từ hệ thống giao thông, khách sạn, nhà nghỉ đến các dịch vụ du lịch như hướng dẫn viên bản địa, các tour du lịch khám phá văn hóa và thiên nhiên. Sự phát triển này không chỉ giúp nâng cao trải nghiệm của du khách, mà còn tạo điều kiện cho người dân địa phương phát triển kinh tế thông qua các hoạt động dịch vụ du lịch.

Lễ hội hoa tam giác mạch ngoài quảng bá văn hóa và hình ảnh điểm đến còn là động lực quan trọng trong việc phát triển kinh tế địa phương, đặc biệt là ngành Du lịch và ngành Nông nghiệp. Với sự tăng trưởng mạnh mẽ về lượng du khách, người dân tại các bản làng đã có cơ hội tham gia vào các hoạt động kinh doanh du lịch, từ việc mở homestay, nhà hàng, đến việc bán các sản phẩm nông sản địa phương như rượu ngô, mật ong, thảo dược, các sản phẩm từ hoa tam giác mạch…

Từ loại cây cứu đói, hoa tam giác mạch trở thành biểu tượng của miền đá Hà Giang

Sự kiện này cũng đã góp phần quan trọng trong việc khẳng định thương hiệu du lịch văn hóa của Hà Giang. Với những nỗ lực không ngừng trong việc tổ chức và quảng bá lễ hội, Hà Giang đã trở thành một điểm đến hấp dẫn không chỉ với du khách trong nước mà còn với du khách quốc tế.

Thể hiện sự kết nối mạnh mẽ giữa văn hóa và du lịch, Lễ hội hoa tam giác mạch cho thấy Hà Giang không chỉ có cảnh sắc thiên nhiên tuyệt đẹp, mà còn có những giá trị văn hóa độc đáo. Đây là yếu tố quan trọng giúp tỉnh Hà Giang nổi bật trên bản đồ du lịch Việt Nam và quốc tế thời gian gần đây. Ngoài việc tôn vinh vẻ đẹp của loài hoa đặc trưng, đây còn là biểu tượng cho sự phát triển bền vững và sự kết nối giữa con người với thiên nhiên, văn hóa và kinh tế. Mang lại trải nghiệm đáng nhớ cho du khách, Lễ hội hoa tam giác mạch còn đóng góp vào việc bảo tồn văn hóa truyền thống, phong tục tập quán của đồng bào các dân tộc thiểu số.

Phát huy hiệu quả giá trị di sản

Lễ hội hoa tam giác mạch lần thứ X, năm 2024 được tổ chức nhằm phát huy tinh thần đoàn kết dân tộc và góp phần đẩy mạnh phát triển kinh tế, xã hội, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào các dân tộc huyện Đồng Văn.

Đồng thời, đây là dịp để tôn vinh những giá trị đặc sắc, hình ảnh đẹp về cuộc sống, con người và các giá trị văn hóa truyền thống các dân tộc trên Cao nguyên đá Đồng Văn. Khai thác các tiềm năng du lịch sẵn có, phát huy hiệu quả giá trị di sản danh thắng cũng như tiếp tục quảng bá, giới thiệu sản phẩm du lịch đặc trưng của huyện Đồng Văn đến với du khách trong nước và quốc tế, giới thiệu tới đông đảo du khách khi đến với Đồng Văn để trải nghiệm và khám phá. Sự kiện này cũng giúp nâng cao nhận thức của cộng đồng trong việc bảo tồn, giữ gìn và phát huy giá trị di sản của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn.

Bắt đầu từ tháng 9.2024 đến hết tháng 12.2024, Lễ hội năm nay được tổ chức tại các điểm tham quan và trung tâm thị trấn Đồng Văn. Công tác chuẩn bị đã được thực hiện từ sớm, trong đó huyện Đồng Văn đã quy hoạch trồng hoa tam giác mạch, lựa chọn giống hoa và đảm bảo thời gian hoa nở kéo dài từ đầu tháng 10 cho đến hết tháng 12, chia làm 3 trà trên diện tích hơn 200 ha.

Chương trình khai mạc Lễ hội dự kiến diễn ra tháng 11.2024 với chủ đề "Miền hoa thương nhớ" tại Quảng trường Thanh niên huyện Đồng Văn. Trong khuôn khổ Lễ hội còn diễn ra hoạt động: Trưng bày hoa tam giác mạch; trưng bày gian hàng giới thiệu sản phẩm văn hóa, sản phẩm du lịch, nông sản, ẩm thực và dược liệu địa phương; trình diễn và trải nghiệm các công đoạn dệt lanh; thêu tay trang phục truyền thống; chế tác vật dụng sinh hoạt và các nhạc cụ dân tộc truyền thống; hoạt động giao lưu giữa người dân địa phương và du khách; tổ chức hội thi văn nghệ, thể thao truyền thống, hoạt động tại sân phố cổ Đồng Văn…

Ngoài ra, có các hoạt động phụ trợ trong khuôn khổ Lễ hội như: Khánh thành các công trình hạ tầng du lịch tại thị trấn Đồng Văn; tổ chức Lễ cúng thần rừng và công bố Quyết định đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia Lễ cúng rừng dân tộc Cờ Lao xã Sính Lủng; tổ chức Lễ Chùa Quan Âm thị trấn Phố Bảng; hoạt động tại các điểm dừng chân, các làng văn hóa du lịch tiêu biểu…

Du khách có thể tham gia các hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, trò chơi dân gian vào các ngày thứ 7 và Chủ nhật hằng tuần (bắt đầu từ tháng 10 đến hết tháng 12.2024). Người dân mặc trang phục truyền thống của dân tộc tại địa phương để hướng dẫn và chụp hình cùng du khách; du khách cùng với người dân tham gia các hoạt động trải nghiệm, tham quan tại các khu, điểm du lịch; bố trí các dịch vụ sinh hoạt cần thiết cho du khách.

Với vẻ đẹp mê hoặc của hoa tam giác mạch, những hoạt động văn hóa đặc sắc và sự phát triển du lịch bền vững, lễ hội này đã trở thành một sự kiện không thể thiếu trong hành trình khám phá miền Bắc Việt Nam. ■

Về Xí Thoại trải nghiệm nghề dệt thổ cẩm của người Ba Na

Bài, ảnh: PHAN HIẾU

Nghề dệt thổ cẩm của cộng đồng người dân tộc Ba Na tại làng văn hóa Xí Thoại, xã Xuân Lãnh, huyện Đồng Xuân (Phú Yên) là một nét văn hóa độc đáo và lâu đời. Nghề dệt thổ cẩm không chỉ phản ánh đời sống văn hóa, tinh thần của người Ba Na mà còn là biểu tượng của sự sáng tạo và tài hoa trong lao động.

Nghề dệt thổ cẩm tại làng văn hóa Xí Thoại là một nét văn hóa độc đáo và lâu đời của cộng đồng người dân tộc Ba Na

Làng nghề dệt thổ cẩm ở Xí Thoại được hình thành từ rất lâu, ban đầu xuất hiện ở các hộ gia đình, cá nhân tự sản xuất và tiêu thụ sản phẩm, dần dần được ưa chuộng và mở rộng buôn bán ở các thôn trên địa bàn xã Xuân Lãnh và các huyện lân cận Sơn Hòa, Sông Hinh...

Nghệ nhân Nguyễn Thị Ri chia sẻ: "Thổ cẩm là loại vải được dệt thủ công từ sợi có nguồn gốc từ cây lanh, bông và gai dầu. Bề mặt của vải thổ cẩm rất phức tạp với các hoa văn nổi, đòi hỏi sự tinh xảo giống như việc thêu tay, mặc dù toàn bộ quá trình được thực hiện trên khung cửi. Loại vải thủ công này rất an toàn cho người sử dụng, thân thiện với môi trường được tạo ra bởi các nghệ nhân Ba Na tài năng ở Xuân Lãnh. Mỗi một sản phẩm hoàn thành đòi hỏi rất nhiều công sức cùng với tay nghề khéo léo của người thợ và mỗi hoa văn dệt vào vải phản ánh nét văn hóa độc đáo của người dân tộc Ba Na.

Còn nghệ nhân La O Thị Tím cho hay, mỗi hoa văn được dệt lên vải thể hiện cho từng bản sắc riêng của dân tộc nơi đây. Mỗi một mảnh vải thổ cẩm là một tác phẩm nghệ thuật thu nhỏ, miêu tả thiên nhiên thông qua các họa tiết hình học được lấy cảm hứng từ cuộc sống hằng ngày của người dân địa phương và biểu tượng hóa vẻ đẹp tự nhiên của núi rừng và thảo nguyên. Các màu chính được sử dụng là trắng, đỏ, đen. Màu đỏ biểu thị sức mạnh và tình yêu; màu trắng đại diện cho nguyện vọng và ước mơ; màu đen tượng trưng cho sức mạnh và vẻ đẹp uy nghiêm của thiên nhiên hoang dã. Trong số các màu này, người Ba Na đặc biệt tôn trọng màu đen, coi đó như một biểu tượng của quyền lực tự nhiên.

Thời gian qua, huyện Đồng Xuân tạo điều kiện cho các thành viên tổ dệt thổ cẩm tham gia các lớp đào tạo nghề, xúc tiến thương mại, hỗ trợ sản xuất, kinh doanh, tìm kiếm thị trường, quảng bá hình ảnh sản phẩm gắn liền với thương hiệu của Làng nghề; đồng thời hỗ trợ phát triển sản phẩm OCOP, để phục vụ nhu cầu của người dân và khách du lịch, giúp bà con có nguồn thu nhập ổn định với nhiều mặt hàng, tạo thành chuỗi liên kết giá trị từ sản xuất đến tiêu thụ sản phẩm. Đặc biệt là Tổ hợp làm du lịch cộng đồng thôn Xí Thoại được hình thành, bước đầu xây dựng được sản phẩm du lịch văn hóa cộng đồng như biểu diễn văn hóa cồng chiêng, dệt thổ cẩm, uống rượu cần, tham quan, dã ngoại phục vụ du khách.

Thôn Xí Thoại có trên 200 hộ dân với hơn 600 nhân khẩu, 95% dân số là người dân tộc Ba Na, di sản văn hóa đặc sắc nơi đây được biết đến là trống đôi, cồng ba, chiêng năm. Loại hình nghệ thuật này được công nhận di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia vào năm 2016. Xí Thoại là một trong những buôn làng lưu giữ nét văn hóa dân tộc bản địa được công nhận thôn văn hóa miền núi đầu tiên của tỉnh Phú Yên vào năm 2000 và là thôn văn hóa du lịch cộng đồng năm 2014, cũng như được UBND tỉnh Phú Yên công nhận Làng nghề dệt thổ cẩm Xí Thoại vào cuối năm 2023 với trên 40 hộ tham gia.

Sản phẩm thổ cẩm Xí Thoại rất được khách du lịch ưa chuộng

Hiện nay, làng văn hóa Xí Thoại đã trở thành một điểm đến du lịch văn hóa, nơi du khách có thể tham quan, tìm hiểu về nghề dệt thổ cẩm truyền thống và mua các sản phẩm thủ công chất lượng. Đó cũng là động lực để các cấp ngành, chính quyền địa phương quyết tâm triển khai nhiều giải pháp trong thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch".

Ông Lê Văn Khương, Tổ trưởng Tổ hợp làm du lịch cộng đồng thôn Xí Thoại cho biết, những năm qua, du lịch nông nghiệp, nông thôn trở thành một lựa chọn hấp dẫn cho du khách khi muốn tìm hiểu văn hóa, con người và cuộc sống nơi đây. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để các vùng đất nông thôn tận dụng tiềm năng để tăng giá trị đất đai, thúc đẩy sự phát triển kinh tế, xã hội. "Nắm bắt được xu hướng đó, chúng tôi xây dựng nhiều mô hình hay nhằm khai thác tốt các tiềm năng lợi thế của địa phương như cảnh đẹp thiên nhiên, dệt vải thổ cẩm, di sản văn hóa trống đôi, cồng ba, chiêng năm. Du khách đến thăm quan trải nghiệm, thưởng thức món ăn ngon đặc sản của địa phương và mua các sản phẩm du lịch là quần áo, túi xách, dây đeo, khăn quàng làm bằng chất liệu vải thổ cẩm mang về làm quà biếu tặng người thân, gia đình, bạn bè. Chúng tôi làm du lịch cộng đồng để giữ gìn, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa Làng nghề dệt thổ cẩm thôn Xí Thoại và di sản văn hóa của cộng đồng", ông Lê Văn Khương chia sẻ. ■

Truyền dạy văn hóa dân tộc Nùng

Nhằm thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", Phòng Văn hóa - Thông tin huyện Chiêm Hóa (Tuyên Quang) vừa tổ chức lớp tập huấn hướng dẫn hoạt động và truyền dạy văn hóa dân gian cho các thành viên của CLB văn hóa dân gian dân tộc Nùng tại thôn Soi Trinh, xã Trung Hòa và thôn Ngoan B, xã Xuân Quang.

CLB văn hóa dân gian dân tộc Nùng tại thôn Soi Trinh xã Trung Hòa (16 thành viên) và CLB văn hóa dân gian dân tộc Nùng thôn Ngoan B, xã Xuân Quang (28 thành viên) là những hạt nhân văn hóa, văn nghệ ở cơ sở, nhiệt tình, tâm huyết với phong trào văn nghệ tại địa phương. Tham gia tập huấn các học viên hai CLB được các nghệ nhân truyền dạy một số làn điệu dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống, nâng cao kỹ năng biểu diễn, giao lưu văn hóa, văn nghệ dân gian, cách thức sinh hoạt CLB và hoạt động của đội văn nghệ nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động.

Thông qua việc sinh hoạt và truyền dạy văn hóa dân gian dân tộc, góp phần giúp cho các nghệ nhân am hiểu văn hóa dân tộc Nùng trao truyền cho thế hệ trẻ hiện các làn điệu dân ca, dân vũ, các phong tục tập quán mang đậm bản sắc văn hóa của dân tộc Nùng, khơi dậy niềm tự hào để tiếp tục duy trì và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc mình. CLB văn hóa dân gian dân tộc Nùng tại hai xã Trung Hòa và Xuân Quang ra mắt và đi vào hoạt động không chỉ khôi phục, bảo tồn các nét văn hóa truyền thống tốt đẹp như làn điệu dân ca, dân vũ, nghệ thuật trình diễn dân gian đang có nguy cơ mai một, mất bản sắc, mà còn nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, tạo môi trường thuận lợi cho người dân giữ gìn, bảo tồn những giá trị văn hóa truyền thống.

CLB văn hóa dân gian dân tộc Nùng thôn Ngoan B, xã Xuân Quang
Ảnh: NGỌC HIỂN

MINH HOÀNG

Thái Miếu, Đại Nội Huế sẽ được tu bổ, tôn tạo thế nào?

Bài, ảnh: SƠN THÙY

Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế vừa khởi công triển khai dự án "Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu giai đoạn 1" sau nhiều năm di tích này bị xuống cấp, hiện trạng hoang tàn. Trong đợt này của giai đoạn 1, tỉnh Thừa Thiên Huế sẽ dành 52 tỉ đồng từ nguồn ngân sách địa phương để triển khai dự án.

Di tích Thái Miếu nằm ở phía Đông Nam của Hoàng thành Huế, được vua Gia Long cho xây dựng vào năm 1804, là nơi thờ 9 chúa Nguyễn. Công trình này đối xứng với Thế Miếu ở góc Tây Nam, là nơi thờ các vị vua triều Nguyễn.

Khu nhà 5 gian được Hội đồng Nguyễn Phước tộc xây dựng lại trên nền móng Thái Tổ Miếu cũ sẽ được hạ giải, đánh giá và lưu giữ các cấu kiện gốc

Là những công trình có quy mô nhất

Tổng thể của di tích Thái Miếu là một tổ hợp kiến trúc với hơn 10 hạng mục công trình được xây dựng trên khuôn viên hơn 14.900m^2. Trong đó, công trình chính Thái Tổ Miếu có kiến trúc gỗ được xây dựng theo lối nhà kép "trùng thiềm điệp ốc", và là công trình gỗ quy mô lớn nhất trong Hoàng thành Huế với tiền điện có 15 gian hai chái, chính điện 13 gian hai chái. Trong năm miếu thờ ở Hoàng thành Huế, Thái Miếu là di tích được xây dựng sớm nhất và có quy mô lớn nhất.

Trải qua nhiều biến động của lịch sử, di tích Thái Miếu đã bị phá hủy vào năm 1947. Năm 1972, bà Từ Cung (tức Đoan Huy Hoàng Thái hậu) cùng con cháu Nguyễn Phúc tộc đã quyên góp kinh phí và xây dựng lại công trình chính của Thái Miếu với quy mô nhỏ hơn ngay trên nền của công trình cũ. Tuy nhiên, nhiều năm qua, công trình này cũng bị xuống cấp, hoang tàn, gần sụp đổ. Nhiều công trình khác trong khuôn viên di tích cũng vào cảnh tương tự, gần như không mấy du khách biết đến. Bài vị của các chúa Nguyễn cũng được đưa đến Triệu Miếu (nằm phía Bắc của Thái Miếu) để thờ cúng. Theo đại diện Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế, mặc dù phần lớn các công trình trong cụm di tích này đã bị phá hủy, nhưng căn cứ vào các miêu tả bằng chữ viết và hiện trạng nền móng đang còn tồn tại, công tác phục hồi được tiến hành sẽ tái hiện toàn bộ một miếu thờ quan trọng bậc nhất dưới triều Nguyễn. Dự án "Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu giai đoạn 1" được triển khai sẽ góp phần bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử quốc gia đặc biệt, di sản văn hóa thế giới. Khu vực Thái Miếu hoàn thiện sẽ phục dựng lại các nghi thức lễ tế, tái hiện lại một phần di sản phi vật thể đang được lưu truyền và sẽ là hạt nhân trong việc khai thác du lịch của khu vực Thái Miếu - Triệu Miếu, vốn bị để ngỏ suốt thời gian dài do sự xuống cấp của các công trình.

Trước đó, năm 2021, HĐND tỉnh Thừa Thiên Huế đã thông qua Nghị quyết số 35/NQ-HĐND về phê duyệt chủ trương đầu tư dự án "Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu giai đoạn 1" với tổng kinh phí 272,7 tỉ đồng, từ nguồn ngân sách Trung ương và nguồn vốn hợp pháp khác. Trong kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-

Thái Miếu Môn (cổng vào Thái Miếu) có diện tích 54m^2 sẽ được bảo tồn

Cảnh hoang tàn ở di tích Thái Miếu, Đại Nội Huế. Trong ảnh là 2 cửa Diên Hy Môn và Quang Hy Môn

2025 của Thừa Thiên Huế, dự án này được bố trí 100 tỉ đồng, gồm 50 tỉ đồng từ nguồn dự phòng ngân sách Trung ương và 50 tỉ đồng từ nguồn thu phí tham quan di tích. Tuy nhiên, do dự án không kịp thời được phê duyệt trong năm 2021 và 2022 nên nguồn dự phòng của Trung ương đã hủy dự toán và thu hồi. Cuối năm 2023, để triển khai bảo tồn tu bổ di tích Thái Miếu, HĐND tỉnh Thừa Thiên Huế đã có Nghị quyết điều chỉnh cơ cấu nguồn vốn của dự án là từ ngân sách tỉnh.

Bao giờ mới được phục dựng?

Tuy nhiên, mức kinh phí cho dự án "Bảo quản, tu bổ, phục hồi và tôn tạo tổng thể di tích Thái Miếu giai đoạn 1" đợt 1 lần này là 52 tỉ đồng nên phạm vi thực hiện chủ yếu tập trung đầu tư vào các công trình đang xuống cấp nghiêm trọng có thể sập đổ bất cứ lúc nào và ưu tiên xóa bỏ không gian hoang phế trong khu vực tôn nghiêm của Thái Miếu.

Cụ thể, đối với công trình di tích Thái Tổ Miếu hiện hữu, sẽ hạ giải, phân loại đánh giá và bảo quản, lưu giữ hiện vật thuộc công trình. Công trình này có diện tích 1.917m^2 (71m x 27m), hạ giải hệ thống lan can, tường móng mặt Nam, di chuyển toàn bộ hệ thống cây xanh và vật liệu không đúng vị trí, sai quy cách ra khỏi khu vực nền Thái Tổ Miếu, trang trí ô học lát đá Thanh bó vỉa khu vực tiền điện. Đồng thời tu bổ, phục hồi các mặt tường móng xung quanh; gia cố toàn bộ hệ thống chân tảng, cân chỉnh hệ thống chân tảng; chống mối nền và đổ bê tông nền cho công trình.

Di tích Thái Miếu Môn (có diện tích 54m^2) sẽ được gia cố nền móng, chống ẩm nền; cân chỉnh và tu bổ phần nền, bậc cấp bên trong và bên ngoài cổng. Bóc tách phần vữa bị mủn mục, tô trát phục hồi bằng vữa tam hợp, bả màu hoàn thiện. Phục hồi hệ mái, phục hồi các họa tiết trang trí. Phục hồi hệ thống cửa bằng gỗ nhóm II, chống mối cho cấu kiện gỗ. Dự án của giai đoạn này cũng sẽ bảo tồn, tu bổ, phục hồi hệ thống cổng và tường thành trong khu vực Thái Miếu bao gồm: Diên Hy Môn, Quang Hy Môn, Túc Tướng Môn, Hiển Thừa Môn. Bảo vệ vết tích nền với tổng diện tích 1.078m^2 của các công trình Tả Tùng Tự, Hữu Tùng Tự, Mục Tư Điện; Thổ Công Từ và Tuy Thành Các. Đồng thời, tu bổ và phục hồi sân nền, đường dạo và lắp đặt hệ thống cấp điện, cấp thoát nước trong khu vực di tích Thái Miếu. Quy hoạch và bảo tồn các cây cổ thụ hiện hữu, tôn tạo cảnh quan và hệ thống cây xanh trong khu vực…

Lãnh đạo Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế cho biết, đợt 1 của dự án sẽ được triển khai trong gần 4 năm, do Công ty cổ phần Tu bổ di tích Trung ương - Vinaremon thi công. Dự án hoàn thành trong đợt này sẽ là một điểm tham quan về cảnh quan; còn quy mô của công trình Thái Tổ Miếu sẽ được phục dựng khi có đủ điều kiện. ■

"Thành lũy" cho các giá trị truyền thống

● PHƯƠNG ANH

Bảo vệ, tôn tạo di tích lịch sử, văn hóa trong "cơn lốc" đô thị hóa, hiện đại hóa đang đối mặt với nhiều thách thức. Nhiều giá trị di sản, quy hoạch kiến trúc, di sản thiên nhiên đứng trước nguy cơ bị xâm phạm trước làn sóng phát triển các dự án địa ốc…

Đây là những vấn đề được nhìn nhận tại hội thảo "Bảo tồn, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa tiêu biểu, phục vụ giáo dục truyền thống và phát triển kinh tế, du lịch" do Viện VHNT quốc gia Việt Nam (VICAS), Sở VHTT Ninh Bình và Viện Bảo tồn di tích phối hợp tổ chức mới đây tại TP Ninh Bình.

Toàn cảnh hội thảo Ảnh: ANH TUẤN

Nhiều hạn chế, bất cập

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện VHNT quốc gia Việt Nam nhìn nhận, trải qua hàng nghìn năm xây dựng và phát triển đất nước, các di tích lịch sử, văn hóa đã và đang được Nhà nước, cộng đồng nhân dân, doanh nghiệp và các tổ chức chính trị, xã hội, nghề nghiệp chung tay bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị. Tuy nhiên, quá trình này bên cạnh những kết quả đạt được còn bộc lộ nhiều hạn chế, bất cập, điển hình như việc trùng tu, tôn tạo, chống xuống cấp các di tích có lúc, có nơi chưa bảo đảm các quy định của pháp luật; chất lượng nhân lực quản lý, thực hiện bảo tồn, tu bổ di tích còn hạn chế. Vai trò của các bên tham gia bảo tồn, tôn tạo di tích, khai thác phát triển kinh tế, du lịch, đặc biệt là vai trò của cộng đồng chưa có sự phân cấp, xác định trách nhiệm, phân chia lợi ích rõ ràng.

Theo KTS Trần Quốc Tuấn, Phó Viện trưởng Viện Bảo tồn di tích (Bộ VHTTDL), thông qua bảo tồn, tôn tạo các di tích lịch sử - văn hóa, công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân và du khách về bản sắc, giá trị di sản văn hóa; thúc đẩy các hoạt động sáng tạo, phát triển các sản phẩm văn hóa, kinh tế, dịch vụ du lịch, tạo thêm việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân thời gian qua đã được đẩy mạnh. Thế nhưng, nhìn tổng quan thì quá trình bảo vệ, phát huy giá trị di tích lịch sử, văn hóa gắn với công tác giáo dục, phát triển văn hóa, du lịch, thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa còn nhiều hạn chế. Thực tế này đặt ra yêu cầu sớm có các giải pháp, bổ sung cơ chế, chính sách phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả bảo tồn, phát huy các giá trị di tích lịch sử - văn hóa trong thời gian tới.

Di sản văn hóa luôn được xác định là kho báu vô giá, cần bảo vệ và phát huy. Trong ảnh: Du khách tham quan cố đô Hoa Lư Ảnh: TR.HUẤN

Từ thực trạng nói trên, nhiều chuyên gia đã phân tích, đề xuất các giải pháp, mô hình, bài học kinh nghiệm trong nước và quốc tế nhằm bảo tồn, phát huy giá trị di tích lịch sử, văn hóa phục vụ giáo dục, phát triển kinh tế, du lịch. Chia sẻ kinh nghiệm của địa phương có thế mạnh về di sản văn hóa cũng như những bước đi hiệu quả nhằm bảo tồn, phát huy giá trị kho báu di sản này, Giám đốc Sở VHTT Ninh Bình Nguyễn Mạnh Cường chia sẻ, Ninh Bình luôn xác định di sản văn hóa là tiềm năng và thế mạnh, từ đó, đặc biệt quan tâm đến công tác bảo tồn, phát huy giá trị các di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế, du lịch, nhất là hệ thống các di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh tiêu biểu. "Đã có hàng nghìn lượt di tích được trùng tu tôn tạo; nhiều di tích đã phát huy tốt giá trị, góp phần giáo dục truyền thống, niềm tự hào dân tộc; nhiều di tích, danh thắng đã trở thành các khu, điểm du lịch hấp dẫn, thu hút đông đảo du khách trong nước và quốc tế...", ông Cường cho biết.

Đảm bảo tính liên tục, không đứt gãy

Nhìn nhận về chiến lược bảo tồn giá trị di sản và phát huy bản sắc đô thị Việt Nam, TSKH.KTS Ngô Viết Nam Sơn (Chủ tịch NgoViet Architects & Planners) lưu ý, quá trình đô thị hóa nhanh chóng đã mang lại nhiều lợi ích kinh tế - xã hội. Tuy nhiên cũng đang đe dọa nghiêm trọng đến các giá trị văn hóa lịch sử của đô thị, đặc biệt về quy hoạch, kiến trúc và môi trường.

Việt Nam với hàng năm lịch sử, có nhiều đô thị cổ kính. Nhưng đến nay mới chỉ có Huế, Hội An xác định được khu vực trung tâm lịch sử và áp dụng các chính sách bảo tồn hiệu quả. TSKH Ngô Viết Nam Sơn cho rằng, đa số các đô thị khác, đặc biệt là các đô thị đang phát triển mạnh như TP.HCM, Hà Nội, Đà Nẵng, Phú Quốc, Hạ Long…, nhiều giá trị di sản quy hoạch kiến trúc, di sản thiên nhiên đang đứng trước nguy cơ bị xâm phạm trước làn sóng phát triển các dự án địa ốc. Ông Sơn cũng nhấn mạnh: "Việc nhiều tỉnh, thành tại Việt Nam hiện nay chỉ tập trung bảo vệ công trình di tích mà coi nhẹ sự cần thiết của giải pháp tổng thể cho các khu trung tâm lịch sử và vùng di sản là một sai lầm chiến lược". Điều này dẫn đến tình trạng nhiều không gian di sản bị xâm phạm gián tiếp bởi công trình lân cận. Mặt khác, nhà quản lý đã bỏ qua cơ hội vàng để chỉnh trang những khu phố di sản hấp dẫn về văn hóa lịch sử, có sức thu hút, đem lại nguồn thu ngân sách lớn. Trên thế giới, các đô thị di sản quan trọng đều nhận thức rõ vai trò của việc bảo tồn khu vực trung tâm lịch sử, phát triển các khu vực đô thị mới hiện đại.

Chuyên gia này cũng đặc biệt lưu ý, việc cho rằng bảo tồn di sản không đem lại hiệu quả kinh tế cao, để lấy cớ cho việc xây dựng mới các khu vực lịch sử xuống cấp nhằm tăng hiệu quả kinh tế cho địa phương, là một quan điểm sai lầm thường được sử dụng để biện minh cho các dự án xâm phạm di sản.

"Nhiều nhà quản lý đô thị chưa nhận ra rằng giá trị kinh tế của việc bảo tồn di sản có thể cao hơn nhiều so với việc phá bỏ để xây dựng các công trình cao tầng hiện đại", theo KTS Ngô Viết Nam Sơn. PGS.TS Bùi Thanh Thủy (Đại học Văn hóa Hà Nội) đề cập đến các mô hình thực tiễn liên quan đến vấn đề bảo tồn, phát huy các giá trị di tích lịch sử văn hóa, giáo dục truyền thống thông qua du lịch. "Các di tích lịch sử văn hóa luôn và cần được bảo vệ, phát huy nhằm giáo dục truyền thống, kết nối quá khứ và tương lai cho các thế hệ sau. Đây là tài sản vô giá trong kho tàng di sản văn hóa lâu đời, là những chứng tích, vật chất phản ánh sâu sắc nhất về đặc trưng văn hóa, về quá khứ cội nguồn và truyền thống đấu tranh dựng nước, giữ nước hào hùng của dân tộc, là bộ phận cấu thành kho tàng di sản văn hóa dân tộc…", PGS.TS Bùi Thanh Thủy nhấn mạnh

Nhấn mạnh ý nghĩa lớn nhất của công tác bảo tồn, phát huy các giá trị di tích là đảm bảo tính liên tục, không đứt gãy của truyền thống văn hóa, lịch sử dân tộc, PGS.TS Bùi Thanh Thủy cho rằng, việc bảo tồn sẽ làm cho đời sống của cộng đồng trở nên phong phú, sâu sắc, trở thành "thành lũy" của các giá trị truyền thống, lịch sử, bản sắc trong xu thế hội nhập. ■

Khẳng định vị thế quốc gia qua văn học, nghệ thuật

● THÚY HÀ

"Văn học, nghệ thuật đã và đang góp phần làm nên sức mạnh mềm, làm cho tiềm lực, vị thế và uy tín của Việt Nam ngày càng tăng trên trường quốc tế qua hình ảnh ổn định, đầy tiềm năng phát triển, tích cực tham gia kiến tạo hòa bình chung cùng thế giới trong bối cảnh hiện nay…".

Đó là những lời khẳng định đầy tự hào của TS Ngô Phương Lan, Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương tại Hội thảo khoa học "Phát huy vai trò của văn học, nghệ thuật trong quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam: Thực trạng và giải pháp" tổ chức mới đây tại Hà Nội.

> *"Văn học, nghệ thuật được đánh giá là lĩnh vực rất quan trọng, đặc biệt tinh tế của văn hóa; là nhu cầu thiết yếu, thể hiện khát vọng chân, thiện, mỹ của con người; là một trong những động lực to lớn, trực tiếp góp phần vào xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội và sự phát triển toàn diện con người Việt Nam.*
>
> **(TS NGÔ PHƯƠNG LAN)**

Văn học, nghệ thuật giúp nhận diện hình ảnh đất nước, con người Việt Nam

Sự kiện nằm trong khuôn khổ nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài "Văn học, nghệ thuật với việc quảng bá hình ảnh đất nước và con người Việt Nam ra thế giới" thuộc Hội đồng khoa học các cơ quan Đảng Trung ương do TS Ngô Phương Lan làm chủ nhiệm, được Ban chủ nhiệm đề tài phối hợp với các chuyên gia, nhà khoa học tổ chức.

Dự và phát biểu tại Hội thảo, PGS. TS Nguyễn Thế Kỷ, Chủ tịch Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương nhận định: "Vai trò của văn học, nghệ thuật trong quảng bá đất nước, con người Việt Nam rất quan trọng. Thời gian qua, hình ảnh dải đất hình chữ S đã được chuyển tải qua rất nhiều tác phẩm văn học, âm nhạc, điện ảnh…". Tuy nhiên, theo ông Nguyễn Thế Kỷ, cần phải đổi mới nhiều hơn nữa, đặc biệt là tháo gỡ vướng mắc về cơ chế chính sách và xây dựng đội ngũ những người sáng tạo văn học, nghệ thuật chuyên nghiệp, tâm huyết mới có thể đẩy mạnh công tác quảng bá một cách hiệu quả.

Với nhiều năm kinh nghiệm trong việc quảng bá hình ảnh đất nước trên trường quốc tế, Cục trưởng Cục Hợp tác Quốc tế (Bộ VHTTDL) Nguyễn Phương Hòa nhấn mạnh: "Đảng, Nhà nước đã có Nghị quyết, Chiến lược, kế hoạch để xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam; xây dựng thị trường văn hóa lành mạnh; đẩy mạnh công nghiệp văn hóa; tăng cường quảng bá văn hóa Việt Nam ra thế giới. Chính vì lẽ đó, vị thế, uy tín của đất nước và hình ảnh con người Việt Nam được nâng lên. Văn hóa nói chung, văn học nghệ thuật nói riêng đã trở thành trụ cột trong công tác đối ngoại và ngoại giao nhân dân; đưa các mối quan hệ đối ngoại thêm chặt chẽ, đi vào chiều sâu, nâng cao chất lượng, hiệu quả hội nhập quốc tế, góp phần tạo thế và lực mới cho đất nước".

Có thể thấy, để công tác quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam qua văn học, nghệ thuật hiệu quả hơn, cần phải có sự đầu tư thường xuyên, liên tục và xứng đáng. Ví dụ như trong lĩnh vực văn học, cần đầu tư cho công tác dịch thuật để các tác phẩm văn học Việt Nam tiếp cận độc giả quốc tế nhiều hơn, dễ dàng hơn. Các lĩnh vực mỹ thuật, nhiếp ảnh cần hướng đến các giải thưởng lớn, từ đó, các tác phẩm của chúng ta được có mặt ở những bảo tàng, không gian trưng bày quy mô trên thế giới. Bên cạnh đó, các loại hình nghệ thuật cũng cần mở rộng tiếp cận đối tượng, độc giả, khán giả qua việc ứng dụng khoa học công nghệ, kỹ thuật số, các nền tảng mạng xã hội…

Điện ảnh giúp quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới
(Ảnh: Poster phim "Indochine", 1992)

Cần đầu tư cho văn học, nghệ thuật một cách lâu dài, hữu ích

Theo nhà phê bình Hoài Nam (Báo *Nhân Dân*), quảng bá bằng văn học, nghệ thuật càng chủ động bao nhiêu, càng đạt hiệu quả cao bấy nhiêu. Trước tiên, phải chọn được các tác phẩm văn học xứng đáng để dịch. Cũng đã có người đặt vấn đề "bao giờ Việt Nam đạt giải Nobel văn học?", việc đó chắc còn lâu, nhưng để đi được đến bước đó, chúng ta phải tiếp cận bạn đọc thế giới nhiều hơn, có nhiều tác phẩm dịch ra tiếng nước ngoài nhiều hơn.

Ông Hoài Nam gợi ý, để quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam trong bối cảnh hiện nay, thay vì dịch giả nước ngoài chuyển ngữ các tác phẩm văn học của Việt Nam để giới thiệu với thế giới, thì chúng ta nên tổ chức "dịch ngược", tức là chủ động dịch tác phẩm ra tiếng nước ngoài, giống như "Viện dịch thuật văn học thế giới" của Hàn Quốc. Qua đó, bạn bè sẽ thấy, ngoài có một nền văn minh, văn hiến, ngoài việc gian khổ đi qua chiến tranh, Việt Nam từ sau hậu chiến đã có muôn vàn thay đổi và vươn lên thành một đất nước phát triển… Nếu chúng ta xây dựng và phát triển được một cơ quan, tổ chức như vậy, thì việc dịch và giới thiệu các giá trị của văn học Việt Nam - từ trung đại đến hiện đại và đương đại - sẽ thực sự là hoạt động mang tính chủ động cao.

PGS.TS Trần Khánh Thành, Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương cho rằng: Đảng có chủ trương, Nhà nước có kế hoạch để quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới nhưng việc đầu tư cho công tác này chưa xứng đáng. Chúng ta nhập siêu văn hóa rất nhiều nhưng xuất siêu văn hóa vô cùng hạn chế.

"Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương cũng đang có dự án dịch thuật các tác phẩm văn học Việt Nam ra nước ngoài. Để thúc đẩy hoạt động quảng bá qua văn học, nghệ thuật, chúng ta cần đầu tư nhiều hơn, bài bản, hiệu quả hơn và phải xác định đây là hoạt động lâu dài và hữu ích. Việc quảng bá hình ảnh của Việt Nam trên trường quốc tế là rất cần thiết để tăng tính nhận diện với thế giới, tăng cường trao đổi văn hóa, vì thế không nên theo cơ chế kinh tế thị trường thuần túy hoặc là đầu tư kinh tế một cách giản tiện…", ông Trần Khánh Thành nhấn mạnh. ■

Khắc đi... Khắc đến, lịch sử một cuộc nghề

● HOÀI NAM

Nếu *Gánh gánh gồng gồng* của "nhà văn trẻ" Xuân Phượng (sinh năm 1929) là lịch sử tự kể của một đời người phụ nữ sống thật dài trên nhân thế, sống cùng đất nước vắt qua hai thế kỷ đầy những biến động dữ dội, thì ở cuốn *Khắc đi... Khắc đến* (NXB Tổng hợp TP.HCM, 2024, in lần thứ ba), lịch sử ấy đã co lại thành một đoạn ngắn hơn nhiều…

"Con mắt xanh" và "tấm lòng vàng"…

Khởi đi từ năm 1991, khi bà Xuân Phượng dứt khoát từ chối việc giữ một chân… trông xe đạp ở Nhà hát Lớn Hà Nội, vốn là sự ưu tiên của khu phố cho cán bộ hưu trí xuất sắc như bà, để vào TP Hồ Chí Minh, quyết tâm khởi nghiệp bằng cách mở phòng tranh mang tên Lotus (vẫn tồn tại cho đến tận bây giờ, năm 2022, bà chỉ còn giữ vai trò cố vấn mỹ thuật cho những người chủ mới). Lịch sử một đời người đã dồn lại thành lịch sử một đời nghề. Nói khiêm tốn là nghề mua bán tranh, nhưng với bà Xuân Phượng, thật chính xác thì phải nói rằng đó là nghề phát hiện những tài năng hội họa trẻ và mới, mạnh dạn đầu tư lớn về tiền bạc và công sức để đưa những họa sĩ đang âm thầm chật vật loay hoay trong bóng tối ấy ra ánh sáng, bừng rạng trước con mắt của giới sành sỏi mỹ thuật trong nước và trên trường quốc tế. Đây là một sự mạo hiểm, cả về phương diện kinh doanh lẫn phương diện nghệ thuật, bởi không ai có thể chắc chắn rằng cú đặt cược của mình có đúng, có đáng và có hiệu quả sinh lời hay không? Nhưng bà Xuân Phượng vẫn làm, và bà đã thành công. Những họa sĩ như Đỗ Xuân Doãn, Trương Đình Hào, Đinh Quân, Lê Võ Tuân, Dương Ngọc Sơn, Nguyễn Văn Hải... đã từ sự phát hiện và hỗ trợ ban đầu của bà mà giờ đây trở thành những tên tuổi nghệ thuật đáng kể, ít nhất là trong khu vực, có tranh trong nhiều bảo tàng quốc tế, được nhiều nhà sưu tập trên thế giới săn đón. Chính là như thế đấy, bà Xuân Phượng, "con mắt xanh" và "tấm lòng vàng" trong nghệ thuật.

Dày đặc trong *Khắc đi... Khắc đến* là chuyện về những chuyến đi của đoàn Lotus Gallery do bà Xuân Phượng dẫn đầu. Đi khắp các châu lục trên thế giới với tư cách một doanh nghiệp tư nhân chuyên kinh doanh một mặt hàng - đó là tranh (sơn dầu, sơn mài, lụa, bột màu, khắc gỗ... đủ loại). Đi để tổ chức triển lãm tranh, bán tranh và tìm kiếm những mối "ăn hàng" lâu dài về sau. Mục tiêu trước mắt là vậy. Tuy nhiên, tranh là hàng hóa, nhưng đồng thời là nghệ thuật, là văn hóa, là tư tưởng và cảm xúc của người họa sĩ Việt Nam đã từ thế giới bên trong mà trình hiện thành sự phong phú đa dạng các hình khối, đường nét, hòa sắc và chuyển động. Do vậy những chuyến xuất ngoại của bà Xuân Phượng, không thể nói khác, còn có ý nghĩa lớn hơn nữa, như bây giờ người ta nói mãi thành quen: "Mở rộng hợp tác và giao lưu văn hóa giữa Việt Nam với quốc tế"; "Quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam thông qua hội họa (và nghệ thuật tạo hình nói chung)"…

Đặc biệt, nếu chú ý tới bối cảnh thập niên cuối thế kỷ XX và những năm đầu thế kỷ XXI, khi việc hội nhập của văn hóa nghệ thuật Việt Nam vào dòng chảy chung của văn hóa nghệ thuật thế giới đương đại còn khá mới mẻ, nhiều bỡ ngỡ, thì quả thật những chuyến mang tranh Việt Nam ra nước ngoài triển lãm của bà

Trí tuệ AI trong sáng tác văn học

● THANH MAI

Thời đại công nghệ số đã tạo nhiều cơ hội để các nhà thơ, nhà văn tiếp cận với độc giả, và sự xuất hiện của AI (trí tuệ nhân tạo) là một bước phát triển mới đầy tiềm năng. Tuy nhiên, có thể khẳng định, AI không thể thay thế con người trong sáng tác văn học, nghệ thuật vì thiếu đi chiều sâu cảm xúc, sự rung cảm tinh tế…

Các văn nghệ sĩ chia sẻ quan điểm tại Tọa đàm

AI viết hay nhưng thiếu cảm xúc

Vừa qua, tại Tọa đàm *Thơ ca trong thời đại công nghệ số và phương thức đưa sáng tác đến công chúng*, Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam, nhà thơ Trần Đăng Khoa chia sẻ, ông có trải nghiệm tốt về khả năng sáng tạo của AI khi yêu cầu công cụ này viết một bản… điếu văn cho chính mình, dựa trên những từ khóa cụ thể. Và chỉ trong vòng 2 giây, AI đã tạo ra một văn bản dài 800 chữ, nêu đầy đủ các tác phẩm của ông, kể cả những tác phẩm ông đã quên.

"Không dừng lại ở đó, tôi còn thử thách AI viết truyện ngắn về Làng Nủ sau trận lũ kỷ lục. Kết quả thật bất ngờ, AI cho tôi một tác phẩm dài khoảng 100 trang. Thú vị hơn, sau khi hoàn thành chương I, AI còn hỏi tôi "có gợi ý nào để cùng viết tiếp chương II". Tôi đã thử copy một đoạn và kiểm tra xem có "ăn cắp" ý tưởng từ ai không, nhưng không hề có", nhà thơ Trần Đăng Khoa cho biết thêm.

Trí tuệ nhân tạo - đặc biệt ChatGPT - là bước tiến lớn của nhân loại, có khả năng giải đáp vô số câu hỏi với độ chính xác và thông minh đáng kinh ngạc. Tuy nhiên, dù khả năng xử lý dữ liệu và thông tin của nó rất ấn tượng, nhưng AI vẫn không thể thay thế nhịp đập cảm xúc đến từ những rung động của trái tim và tâm hồn. Nhà văn, nhà thơ có thể rung động trước cái đẹp, có sự phẫn nộ và đấu tranh với cái ác, khao khát muốn nhân lên những điều tốt đẹp của con người, còn AI thì không!

Trí tuệ nhân tạo hoạt động dựa trên dữ liệu lập trình mà con người cung cấp, dù có thông minh đến đâu vẫn thiếu đi trải nghiệm và cảm xúc chân thực. Nếu tất cả chúng ta đều sử dụng những sản phẩm nghệ thuật tạo ra từ AI, văn học sẽ dần trở nên rập khuôn, mất đi sự đa dạng và nét phong phú, độc đáo vốn có. Bởi văn chương, thơ ca không có công thức hay khuôn mẫu cố định nào để AI nhào nặn được. Hơn nữa, đây là lĩnh vực của tâm hồn, nơi nhà văn, nhà thơ không chỉ ghi lại sự kiện mà còn lắng nghe và khắc họa những biến chuyển âm thầm của cuộc sống và thời gian. Những xúc cảm, sự nhạy bén sâu sắc trước thời cuộc và những số phận con người, thứ làm nên giá trị của nghệ thuật là điều mà không máy móc nào có thể tái hiện hoàn toàn.

Giám đốc Bảo tàng Báo chí Việt Nam, nhà thơ Trần Kim Hoa cũng khẳng định: "AI có khả năng cung cấp kiến thức và xử lý thông tin nhanh chóng, sắc bén, nhưng để nói rằng nó có thể thay thế hoàn toàn quá trình sáng tác thì vẫn còn xa vời. Trong tương lai, chắc chắn AI sẽ tiến xa hơn, nhưng vẫn có những giới hạn mà công nghệ khó có thể vượt qua. Chỉ con người, với chiều sâu cảm xúc và sự nhạy cảm tinh tế, mới có thể truyền tải trọn vẹn tâm hồn qua ngôn từ và thơ ca".

Tận dụng AI như công cụ hỗ trợ sáng tạo

Việc tận dụng trí tuệ nhân tạo như một công cụ hỗ trợ sáng tạo đang mở ra nhiều tiềm năng lớn cho các lĩnh vực văn học, nghệ thuật. AI không chỉ giúp rút ngắn thời gian và nâng cao hiệu quả sản xuất, mà còn gợi mở những cách tiếp cận mới mẻ trong sáng tạo nội dung.

Chẳng hạn, nhờ AI, người sáng tác có thể dễ dàng tra cứu thông tin, dự đoán xu hướng hoặc nhu cầu độc giả. AI cũng có thể nhanh chóng phân tích hàng ngàn tác phẩm văn học để tìm ra điểm mạnh, điểm yếu… Từ đó, giúp tác giả học hỏi và xây dựng tác phẩm phù hợp với thị hiếu hiện đại mà không làm mất đi chất riêng.

Nhấn mạnh vai trò quan trọng của AI trong sáng tác văn chương, nhà thơ Lữ Mai bày tỏ: Trí tuệ nhân tạo là công cụ hữu ích để hỗ trợ quá trình sáng tác và nghiên cứu, tìm kiếm thông tin, tài liệu tham khảo. Tuy nhiên, để AI thực sự phát huy vai trò hỗ trợ trong sáng tạo, điều quan trọng là người làm nghệ thuật cần biết cách sử dụng AI như một công cụ, thay vì giao phó toàn bộ quá trình sáng tạo cho máy móc, việc kết hợp AI với những cảm xúc, kinh nghiệm sống và tư duy cá nhân của nghệ sĩ là điều cần thiết để giữ gìn bản sắc riêng cho mỗi tác phẩm.

"Để khai thác hiệu quả, chúng ta cần biết cách đặt câu hỏi thông minh và có tư duy phản biện. Không phải AI trả lời sao thì ta sao chép y nguyên vậy, mà từ đó, chúng ta cần khám phá, sáng tạo và tìm ra câu trả lời, cảm xúc riêng của mình. Đừng coi thường công nghệ, trí tuệ nhân tạo AI nhưng hãy sử dụng nó một cách thông minh. Nếu chưa thể sử dụng thông minh thì cần học cách phản biện những câu trả lời sẵn mà AI cung cấp", nhà thơ Lữ Mai đưa ra lời khuyên cho các tác giả sáng tạo trong thời đại công nghệ số.

Và để trở thành một nhà văn, nhà thơ thực thụ, người làm nghệ thuật cần tạo ra những giá trị khác biệt, mang dấu ấn cá nhân độc đáo. Nhà thơ Trần Kim Hoa nhận định, nếu sáng tạo của con người chỉ mang tính chất na ná, không có điểm nhấn riêng biệt thì những tác phẩm ấy khó có thể cạnh tranh với trí tuệ nhân tạo.

Trong cuộc chạy đua này, việc thể hiện cái tôi cá nhân và khả năng cảm nhận sâu sắc thế giới xung quanh sẽ là chìa khóa giúp người làm nghệ thuật khẳng định giá trị và sự khác biệt của mình. Chỉ khi nào tác phẩm chứa đựng những rung động tinh tế từ trái tim, nó mới có thể chạm đến tâm hồn người đọc và tồn tại bền vững qua thời gian. ■

Xuân Phượng là hoạt động mang tính tiên phong rất cao. *(Nhấn mạnh, đó hoàn toàn là hoạt động tư nhân tự túc, không nhận bất cứ một sự hỗ trợ nào của nhà nước).* Tất nhiên, mọi chuyện không hề dễ dàng, nhất là vào những buổi đầu của công cuộc đem tranh đi… bán xứ người. Lạ nước lạ cái, lạ phong thổ, khí hậu và đồ ăn, lúng túng trước những luật lệ xuất nhập cảnh hay những quy định về triển lãm, trưng bày ở các thành phố nước ngoài, bà Xuân Phượng và đoàn Lotus của bà đã gặp không ít gian truân, những cảnh huống éo le ngoài sức tưởng tượng. Nhưng cái được thì lớn hơn thế rất nhiều. Đó là tranh Việt Nam và họa sĩ Việt Nam - rộng hơn nữa là văn hóa mỹ thuật Việt Nam đương đại - được đón nhận nồng nhiệt, bán tốt, mọi người vừa có tiền lại vừa được mở rộng tầm trải nghiệm và kiến văn trong những không gian văn hóa xã hội mới, khác biệt, đa dạng và phong phú.

Chính xác và tinh tế

Văn phong trong *Khắc đi... Khắc đến*, cũng như trong *Gánh gánh gồng gồng* trước đó, là một văn phong tiếng Việt chính xác và tinh tế. Luôn luôn chính xác và tinh tế, khi tác giả mô tả cảm giác, cảm xúc, ấn tượng thị giác của mình trước một bức tranh lạ hay một phong cảnh thiên nhiên đẹp. (Hãy thử đọc một đoạn bà Xuân Phượng bộc lộ cảm nhận khi lần đầu tiên đối diện những bức tranh dữ dội của họa sĩ Trương Đình Hào: *Thật sửng sốt trước một phong cách vẽ khác lạ: Những nét cọ mạnh mẽ, dứt khoát, màu sắc đối chọi chan chát hay uyển chuyển hòa vào nhau trên nền giấy dó giấy điệp và đặc biệt là trên những tờ báo cũ nhàu nát. Những bàn tay gân guốc xoắn vào nhau, những đôi chân trần trụi in mạnh dấu trên mặt đường, một bóng người thất thểu trong đêm, những ngôi nhà chìm sâu trong ngõ vắng... tạo cảm giác bàng hoàng trước số phận con người. Trên nền giấy đen sẫm trừng trừng một đôi mắt vừa ngơ ngác vừa giận dữ: Vì sao? Vì sao?*).

Luôn luôn chính xác và tinh tế, khi bà kể lại một ân nghĩa, một tử tế nhận được, hoặc khi mắc phải một cú lừa đảo đốn mạt trên xứ người. Ấm lạnh tình đời, khi cười khi khóc, lúc lại cười không được mà khóc cũng không xong, nhưng toát lên ở những câu chuyện về cuộc nghề của "bà Lotus" Xuân Phượng trong *Khắc đi... Khắc đến* vẫn là một sự bình thản và tự tin kinh người - nó thể hiện ngay ở cái nhan đề *Khắc đi... Khắc đến* - vẫn là một niềm yêu con người và cái sống, yêu con người đến mức có thể cho qua tất cả, yêu cái sống đến mức có thể "uy-mua" với cái chết cứ như với bạn hiền.

Đọc lịch sử một cuộc nghề trong *Khắc đi... Khắc đến* mới nhận ra rằng, bà đã sống một cuộc đời thứ hai, sau hưu, thật bổ ích và đầy thú vị. Mấy ai đã làm được thế, như bà Xuân Phượng *"Gánh gánh gồng gồng"?* ■

Tác phẩm *Khắc đi… Khắc đến* của tác giả Xuân Phượng

Phát huy sức trẻ trong xây dựng, phát triển văn hóa, con người Thủ đô

ĐÌNH TOÁN

Nhiều năm qua, đoàn viên, thanh niên của Thủ đô luôn nỗ lực chung tay, tổ chức nhiều hoạt động phong phú, sôi nổi nhằm triển khai thực hiện hiệu quả Chương trình số 06-CTr/TU của Thành ủy TP về phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021-2025.

Số hóa "địa chỉ đỏ" được thực hiện tại Nhà lưu niệm Anh hùng LLVTND Đặng Trần Đức (quận Hoàng Mai) Ảnh: H.M

Quy tắc ứng xử nơi công cộng được đoàn viên, thanh niên Thủ đô triển khai thực hiện nghiêm túc

Các kế hoạch, đề án phát triển văn hóa, con người được xây dựng, triển khai đã tạo chuyển biến tích cực trong việc hướng đến xây dựng thế hệ công dân Thủ đô phát triển toàn diện.

Giáo dục thế hệ trẻ hiểu, yêu văn hóa Thủ đô

Theo Kế hoạch số 176/KH-UBND của UBND TP Hà Nội về việc thực hiện Chương trình 06, UBND TP Hà Nội giao Thành đoàn Hà Nội thực hiện việc mã hóa dữ liệu "địa chỉ đỏ" trên địa bàn thành phố phục vụ công tác tuyên truyền, giáo dục cho đoàn viên, thanh niên về di tích, di sản. Theo Trưởng Ban Tuyên giáo Thành đoàn Hà Nội Phạm Minh Phúc, Đề án nhằm triển khai, thực hiện có hiệu quả các nhóm chỉ tiêu Chương trình 06.

Đề án cũng góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm, hành động của các cấp, ngành đối với việc bảo tồn và phát huy giá trị của các "địa chỉ đỏ". Đồng thời, tăng cường giáo dục truyền thống văn hóa, lịch sử; tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho từng đoàn viên, thanh niên, người dân Thủ đô và góp phần phát huy truyền thống "Uống nước nhớ nguồn" của dân tộc.

Anh Phạm Minh Phúc thông tin thêm, Ban Thường vụ Thành đoàn đã thực hiện số hóa thành công 150 điểm di tích dưới dạng thực tế ảo 360 độ, có thuyết minh song ngữ; khánh thành công trình giai đoạn 1 với 150 điểm di tích được số hóa. Thời gian tới, Thành đoàn Hà Nội tiếp tục số hóa 85 điểm di tích tại các huyện và trong năm 2025 sẽ thực hiện đối với 72 điểm di tích còn lại. Quá trình triển khai mã hóa dữ liệu "địa chỉ đỏ" trên tinh thần đảm bảo an toàn, thiết thực, hiệu quả đã có tác dụng giáo dục sâu sắc, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh thiếu nhi và nhân dân Thủ đô tham gia.

Bên cạnh việc hun đúc tình yêu với các di tích, những giá trị văn hóa truyền thống, Thành đoàn Hà Nội còn chú trọng đến công tác giáo dục văn hóa ứng xử cho lớp trẻ; trong đó có Quy tắc ứng xử nơi công cộng. Từ năm 2023 đến nay, Thành đoàn Hà Nội - Hội đồng Đội TP đã tổ chức nhiều hoạt động tiêu biểu như: *Diễn đàn trẻ em TP Hà Nội; Liên hoan Người con hiếu thảo lần thứ I; Cuộc thi Văn hóa giao tiếp ứng xử của thiếu nhi Thủ đô…*

Phó Bí thư Thành đoàn Hà Nội Đào Đức Việt khẳng định, công tác giáo dục có vai trò quan trọng, tạo nền tảng để học sinh trở thành những công dân có ích, giữ gìn và phát huy nét đẹp truyền thống văn hóa của người Hà Nội. Trong đó, các cách làm tốt, mô hình hay, hiệu quả được lan tỏa từ mỗi đội viên, chi đội, liên đội đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành văn hóa giao tiếp ứng xử của thanh thiếu nhi Thủ đô.

Ngoài ra, Thành đoàn - Hội đồng Đội TP Hà Nội còn phát động và xây dựng cụm công trình *Thư viện thanh thiếu nhi tại các khu dân cư.* Tính đến nay, đã có 62 công trình được hoàn thành với tổng giá trị gần 2 tỉ đồng. Anh Đào Đức Việt nhấn mạnh, đây là cụm công trình Thành đoàn Hà Nội đặc biệt chú trọng triển khai, bởi thông qua đó, Thành đoàn mong muốn việc phong trào văn hóa đọc sẽ thêm phần khởi sắc; góp phần tạo lập thế hệ công dân Thủ đô giàu tri thức, năng động, sáng tạo...

Xây dựng hình mẫu thanh niên Thủ đô thời đại mới

Để xây dựng một thế hệ trẻ thanh lịch, văn minh, Thành đoàn Hà Nội đã và đang triển khai 3 nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm, gồm: Thanh niên tham gia phát triển văn hóa; Thanh niên tham gia nâng cao chất lượng nguồn nhân lực Thủ đô; Thanh niên tham gia xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh.

Để xây dựng hình mẫu thanh niên thời đại mới, vừa phát huy được những giá trị của nền văn hóa và truyền thống bất khuất, khát vọng vươn lên của dân tộc, vừa tiếp thu các giá trị văn minh nhân loại, Thành đoàn Hà Nội đã xây dựng Kế hoạch triển khai cuộc vận động "Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Thủ đô thời đại mới", hướng đến 6 tiêu chí: Bản lĩnh vững vàng - Tri thức phong phú - Ứng xử văn hóa - Tuân thủ pháp luật - Sức khỏe dồi dào - Kỹ năng thành thạo và 6 giá trị: Tiên phong - Gương mẫu - Đoàn kết - Trách nhiệm - Sáng tạo - Hội nhập. Các tiêu chí, giá trị được nhiều người đánh giá bám sát với tinh thần của Chương trình 06.

Theo Bí thư Thành đoàn Hà Nội Chu Hồng Minh, đây là những giá trị hình mẫu thanh niên Thủ đô mang tính đại chúng, phù hợp với đa số, cũng là mục tiêu để giới trẻ hướng đến. Các tiêu chí, giá trị được cấu trúc một cách logic, ngắn gọn nhằm giúp thanh niên dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thuộc, có thể suy nghĩ và làm theo mọi lúc, mọi nơi.

Trong phát triển văn hóa, chị Chu Hồng Minh cho biết, thanh niên tham gia phát triển văn hóa bắt nguồn từ việc tổ chức Đoàn cần xây dựng một môi trường cho thanh niên học tập, rèn luyện, sinh hoạt và trưởng thành. Trong đó, xây dựng văn hóa ứng xử cho thanh thiếu nhi với những chuẩn mực đạo đức, pháp luật được thực thi; thường xuyên thực hành và lan tỏa những giá trị, hình ảnh đẹp; điều tiết tốt suy nghĩ, hành động, nói lời hay, làm việc tốt, góp phần nhân lên những giá trị mới, tạo động lực thúc đẩy sự phát triển của xã hội.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, Thành đoàn Hà Nội cũng cho biết, việc triển khai thực hiện một số chỉ tiêu, nhiệm vụ thuộc Chương trình 06 còn gặp khó khăn như: Kinh phí để tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, giải trí ở một số đơn vị còn hạn hẹp; nguồn lực, cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật chưa đáp ứng, khiến cho hoạt động của cơ sở còn nhiều khó khăn; đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp thường xuyên có sự luân chuyển, thay đổi vị trí dẫn đến việc triển khai hoạt động của các đơn vị, địa phương còn chưa đảm bảo tiến độ, hiệu quả…

Để tăng tốc thực hiện triển khai các chỉ tiêu, nhiệm vụ thuộc Chương trình 06, Thành đoàn Hà Nội mong muốn cấp ủy, chính quyền tiếp tục quan tâm, đầu tư hơn nữa các thiết chế văn hóa cho Đoàn Thanh niên; tiếp tục giao nhiệm vụ cho lớp trẻ đảm nhận các công trình, phần việc để phát huy được vai trò, trách nhiệm của mình. Đồng thời, tạo điều kiện nhiều hơn nữa cho Thành đoàn Hà Nội về nguồn lực và các điều kiện liên quan trong triển khai thực hiện nhiệm vụ; giúp đảm bảo tiến độ đã đề ra theo các Kế hoạch, Đề án của Ban Chỉ đạo Chương trình 06 giao Thành đoàn Hà Nội chủ trì.■

LHP tài liệu về phát triển bền vững: *Lên tiếng cho mai sau*

Tiếp nối các hoạt động trong khuôn khổ của dự án sản xuất phim tài liệu về phát triển bền vững giai đoạn 2023-2024, LHP tài liệu với chủ đề *Lên tiếng cho mai sau* sẽ diễn ra tại Trung tâm chiếu phim quốc gia (Hà Nội) từ ngày 30.10 - 3.11. Sự kiện do Viện văn hóa và ngôn ngữ Goethe (Đức) phối hợp với Trung tâm Hỗ trợ phát triển tài năng điện ảnh TPD tổ chức, giới thiệu 10 bộ phim tài liệu đặc sắc và ấn tượng, kể những câu chuyện về cách con người trên toàn thế giới đấu tranh và thích nghi với những thay đổi nhanh chóng của môi trường và xã hội.

Trong khuôn khổ LHP sẽ có thêm phần hỏi đáp và thảo luận cùng các đạo diễn phim tài liệu, chuyên gia trong lĩnh vực phát triển bền vững nhằm khai mở những góc nhìn mới, khơi gợi các cuộc trò chuyện sâu sắc hơn về chủ đề của sự kiện.

MINH ĐỨC

Hơn 130 nghệ sĩ tham gia Hanoi Art Connecting lần thứ 7

Năm 2024, Hanoi Art Connecting lần thứ 7 được tổ chức tại Trường ĐH Mỹ thuật Công nghiệp, hướng tới kỷ niệm 75 năm thành lập trường (1949-2024). Sự kiện quy tụ hơn 130 nghệ sĩ, trong đó có 50 nghệ sĩ quốc tế đến từ 19 quốc gia: Thái Lan, Malaysia, Ấn Độ, Hàn Quốc, Trung Quốc, Nhật Bản, Canada, Mỹ, Đức, Italy, Mexico, Mông Cổ, Nepal, Philippines, Myanmar, Indonesia, Bangladesh, Azerbaijan... Hoạt động workshop nghệ thuật quốc tế diễn ra trong 6 ngày (từ 29.10 - 3.11), các nghệ sĩ ở lĩnh vực hội họa, đồ họa, điêu khắc sẽ sáng tác trực tiếp tại Trường. Đồng thời, trong thời gian diễn ra sự kiện còn có các buổi thảo luận về các chủ đề *Sơn mài Nhật Bản - Nghệ sĩ Sakurako Matsushima, Điêu khắc số từ Thiết kế đến Ứng dụng, Hội thảo khoa học Mỹ thuật ứng dụng trong xu thế hội nhập quốc tế...*

QUANG ANH

Đồng bào Thổ gìn giữ nhịp cồng chiêng

● PHẠM NGÂN

Cồng chiêng là nét văn hóa độc đáo trong đời sống tinh thần của đồng bào Thổ ở miền Tây xứ Nghệ. Trong những năm qua, từ sự tâm huyết, nỗ lực gìn giữ di sản dân tộc của các nghệ nhân cao tuổi, những điệu múa, cách đánh cồng chiêng đã được trao truyền và phát huy trong đời sống cộng đồng…

Sau một thời gian triển khai Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế xã hội vùng đồng bào DTTS miền núi giai đoạn 2021-2030, công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa của đồng bào Thổ ở xã Giai Xuân (Tân Kỳ, Nghệ An) đã và đang chuyển biến tích cực, phong trào văn hóa văn nghệ phát triển mạnh mẽ, góp phần nâng cao đời sống tinh thần của bà con bằng những hoạt động thiết thực.

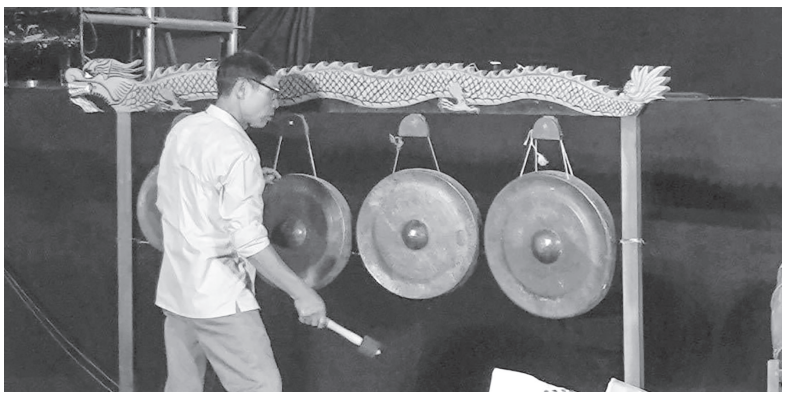

Biểu diễn văn nghệ tại Đại hội CLB dân ca, dân vũ dân tộc Thổ lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2023-2028.
Ảnh: TRUNG TÂM VĂN HÓA HUYỆN TÂN KỲ

Bảo tồn di sản trước nguy cơ bị mai một

Trong một buổi sinh hoạt cộng đồng tại Nhà văn hóa xã, bà Trương Thị Thống, thành viên CLB Cồng chiêng (xóm Long Thọ, xã Giai Xuân, huyện Tân Kỳ) chia sẻ: "Chúng tôi vừa đánh cồng vừa hướng dẫn con cháu nhảy múa theo đúng nhịp điệu, kết hợp với tiếng kèn, tiếng trống và điệu múa. Chỉ cần một người chơi nhạc cụ lạc nhịp thì các nhạc cụ khác không thể kết hợp tiếp được. Đối với đồng bào Thổ, tiếng cồng, tiếng chiêng gắn bó từ khi sinh ra cho tới lúc trở về với tổ tiên. Lúc còn nhỏ, chúng tôi được cha mẹ bồng đi xem hát múa, lớn lên thì tiếng cồng chiêng đã ngấm vào máu thịt từ bao giờ, ai cũng biết đánh thành thạo, biết hát, biết múa. Đến khi trưởng thành, nhờ các lễ hội cồng chiêng, các buổi hát đối đáp giao duyên, những cặp đôi đã tìm được nhau. Khi qua đời cũng được tiếng cồng chiêng đưa tiễn"…

Cồng chiêng đối với người Thổ còn là biểu tượng của sự sung túc, nhà nào có điều kiện mới sắm được một bộ cồng 4 chiếc, gồm: Cồng cái (cồng mẹ hoặc cồng một), cồng con (cồng hai), cồng chị (cồng ba), cồng em (cồng bốn) cùng giá treo cồng hình đầu rồng bằng gỗ hoặc tre sơn son thiếp vàng. Đi theo bộ cồng Thổ còn có chiêng, trống cái, kèn ô loa, sáo và tiêu.

CLB cồng chiêng xã Giai Xuân (Tân Kỳ, Nghệ An) tham gia biểu diễn tại các lễ hội văn hóa

Theo các bậc cao niên xã Giai Xuân, những năm chiến tranh ly tán và giai đoạn đất nước khó khăn, văn hóa cồng chiêng đã có thời gian dài bị mai một. Vì những vất vả, lo toan của cuộc sống, không có điều kiện để sinh hoạt cộng đồng, những bộ cồng chiêng đã bị bán đi, thậm chí trở thành "sắt vụn" trong gánh "đồng nát". Các lễ hội truyền thống cũng ít được tổ chức nên tiếng cồng chiêng không được cất lên. Mãi cho đến những năm 1990, phong trào gìn giữ, bảo tồn văn hóa dần được khôi phục, bà con tụ họp nhau lại, gom nhặt từng chiếc cồng, chiếc chiêng, chỉnh âm, chỉnh tiếng, cùng đánh, cùng chơi, cùng múa hát rồi hình thành nên CLB cồng chiêng Giai Xuân. Tại đây, mọi người dạy nhau đánh cồng chiêng, chia sẻ những kiến thức còn sót lại trong trí nhớ…

Treo chiếc cồng đen bóng tại nơi trang trọng giữa nhà, bà Thống bày tỏ: "Nhớ tiếng cồng chiêng, mình xem người lớn tuổi đánh rồi học theo. Bộ cồng có bốn âm tiết khác nhau và mình phải học cách phân biệt từng âm tiết. Nếu đánh sai thì nó lại chuyển thành làn điệu khác. Không chỉ có vậy, việc tìm kiếm, khôi phục các giai điệu cổ cũng là công việc khó khăn, vì từ xưa tới nay, cách chơi cồng chiêng chỉ truyền miệng từ thế hệ này sang thế hệ khác".

Nỗ lực phục hồi, gìn giữ di sản

Ông Vũ Ngọc Sơn, Chủ tịch UBND xã Giai Xuân cho biết, xã có hơn 9.000 nhân khẩu, trong đó đồng bào Thổ chiếm gần 70%. Do thời gian gián đoạn quá lâu, người già cứ lần lượt qua đời, mang theo các làn điệu, bài hát xưa cũ về bên kia thế giới mà không kịp truyền lại cho con cháu. Những người biết đánh cồng, chiêng thế hệ trung niên do không luyện tập thường xuyên nên kiến thức cũng rơi rụng khá nhiều. Bởi vậy, nếu không có sự quyết tâm của chính quyền xã và sự đồng lòng của bà con thì những giá trị di sản này coi như đứt gãy.

"Thời gian qua, ngoài việc chú trọng phát triển đời sống kinh tế - xã hội, địa phương luôn tìm cách khôi phục cồng chiêng và các nét văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Thổ. *"Đêm nằm nghe tiếng cồng ba/ Cồng tư vọng lại xót xa trong lòng/ Người xưa, làng cũ còn đây/ Tiếng cồng, tiếng trống còn đâu hỡi người"…* Trải qua không ít thăng trầm, đến nay tiếng cồng, tiếng chiêng vẫn còn giữ nhịp, đó là điều thực sự quý giá", ông Sơn xúc động nói.

Thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước về phong trào xây dựng đời sống văn hóa, trong đó có "Xây dựng một nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc", cũng như nhiều địa phương khác trong cả nước, đồng bào Thổ đã và đang nỗ lực khai thác, gìn giữ và phát huy bản sắc của dân tộc mình. Để khôi phục văn hóa cồng chiêng, từ năm 2020, xã Giai Xuân đã ban hành Kế hoạch Bảo tồn và phát huy văn hóa đồng bào dân tộc Thổ giai đoạn 2020-2025. Theo đó, chính quyền xã đặt mục tiêu đến năm 2025 mỗi xóm phải có một bộ cồng chiêng, trống, kèn; sưu tầm, lưu giữ và phát huy các làn điệu dân ca, dân vũ; thành lập CLB văn nghệ để tập luyện và biểu diễn các bài ca, điệu múa dân gian. Hằng năm, xã đều đưa ra kế hoạch triển khai cụ thể…

Đến nay, phong trào khôi phục văn hóa truyền thống của đồng bào Thổ ở xã Giai Xuân đã thu được nhiều kết quả tích cực. Các CLB cồng chiêng, múa hát, dệt võng gai được thành lập, duy trì biểu diễn thường xuyên và huy động được nhiều người trẻ tham gia. "Thời gian tới, huyện khuyến khích các nghệ nhân tích cực truyền dạy cho thế hệ trẻ, biên soạn thành sách, quay video để làm tư liệu lưu trữ. Đồng thời, đưa các làn điệu, bài đánh cồng chiêng vào trường học và phát triển thành sản phẩm độc đáo phục vụ du lịch", ông Nguyễn Văn Thực, Phó Chủ tịch UBND huyện Tân Kỳ khẳng định.■

Cứu trợ khẩn cấp tỉnh Quảng Bình bị ảnh hưởng bão số 6 và hoàn lưu sau bão

Cơn bão số 6 (tên quốc tế là TRAMI) và hoàn lưu sau bão đã gây thiệt hại nặng nề trên diện rộng và có nguy cơ cao lũ lụt kéo dài tại các tỉnh miền Trung. Nhằm chia sẻ khó khăn với người dân Quảng Bình, Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam đã cứu trợ khẩn cấp tiền và hàng trị giá 530 triệu đồng để hỗ trợ gần 500 hộ gia đình bị ảnh hưởng. Cụ thể: 100 triệu đồng tiền mặt hỗ trợ các gia đình có người thiệt mạng (5 triệu đồng/người); lương thực, thực phẩm, nhu yếu phẩm thiết yếu (1 triệu đồng/hộ); 199 thùng hàng cho các hộ bị ngập và cuốn trôi tài sản; 200 bộ dụng cụ sửa nhà cho các hộ bị hư hỏng nhà cửa… Trong 2 ngày 30 - 31.10, Đoàn công tác Trung ương Hội đến thăm hỏi, động viên, trao trực tiếp hàng cứu trợ tại huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình.

Thông tin từ Hội Chữ thập đỏ tỉnh Quảng Bình cho biết, trong sáng qua, Đoàn Hội Chữ thập đỏ tỉnh phối hợp với chùa Hà Lạc và nhóm Thiện nguyện thị xã Hải Lăng (Quảng Trị) tổ chức hỗ trợ và trao 250 thùng mì tôm, 30 thùng sữa, 200 bánh ngọt cho bà con tại nhà sinh hoạt cộng đồng thôn Vinh Quang, xã Sơn Thủy, huyện Lệ Thủy.

HIỀN LOAN

Cứu trợ lương thực, thực phẩm, nhu yếu phẩm cho vùng bị bão lũ tại tỉnh Quảng Bình

THỂ THAO VIỆT NAM:

Nỗ lực cho mục tiêu ngang tầm châu lục

THU SÂM

Một mục tiêu quan trọng trong Chiến lược phát triển Thể dục thể thao (TDTT) đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 mới được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt là Thể thao Việt Nam nâng cao thành tích, từng bước tiệm cận, tiến tới ngang tầm các nước có nền thể thao phát triển tại châu Á. Vậy ngành Thể thao cần làm gì để hoàn thành mục tiêu này?

Thể thao Việt Nam phải tiến hành những giải pháp tổng thể, huy động được nhiều nguồn lực mới mong sớm cải thiện được thành tích
Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Đặt mục tiêu có mặt trong top 20 ASIAD

Chiến lược cũng đề ra mục tiêu cụ thể đến năm 2030 là thể thao thành tích cao duy trì trong top 3 tại các kỳ SEA Games và trong top 20 tại các kỳ Asian Games (ASIAD); trong đó phấn đấu đạt từ 5-7 huy chương vàng (HCV) tại các kỳ ASIAD, có huy chương tại các kỳ Olympic và Paralympic, bóng đá nam trong top 10 châu Á và bóng đá nữ trong top 8 châu Á. Và tầm nhìn đến năm 2045 sẽ là: Thể thao thành tích cao thường xuyên duy trì trong top 2 tại các kỳ SEA Games, trong top 15 tại các kỳ ASIAD và top 50 tại các kỳ Olympic; bóng đá nam trong top 8 châu Á và giành quyền tham dự World Cup; bóng đá nữ trong top 6 châu Á và giành quyền tham dự các kỳ World Cup.

Với riêng đấu trường lớn nhất châu lục là ASIAD, mục tiêu đến năm 2030 chúng ta sẽ có mặt trong top 20 và có được từ 5-7 HCV, nghe thì có vẻ đơn giản nhưng theo các chuyên gia, nhà quản lý để thực hiện được lại cần phải có một kế hoạch dài hơi và sự đầu tư bài bản, kiên trì. Bởi ASIAD giờ đây không đơn thuần là cuộc đua của các ông lớn trong khu vực, mà còn là cuộc đua của các cường quốc thể thao thế giới. Điển hình nhất phải kể đến là Trung Quốc, nếu lấy mốc thời gian từ Olympic Sydney 2000 tới nay, cường quốc thể thao số 1 châu lục đã có vị trí thống trị trong top đầu của thế giới. Trải qua 7 kỳ Olympic, quốc gia này đã có 2 lần đứng ở vị trí thứ 3, 4 lần đứng ở vị trí thứ 2 và một lần dẫn đầu vào năm 2008.

Nhật Bản cũng là cường quốc đáng nể khi nhiều lần vươn lên top đầu thế giới. Cùng với đó là sự khẳng định mạnh mẽ của thể thao Hàn Quốc. Họ là 3 đối thủ mạnh, chiếm tỉ trọng lớn huy chương tại các kỳ Olympic và nhất là tại các kỳ ASIAD. Tại kỳ Đại hội gần đây nhất, Asian Games 2022, tổ chức trên đất Hàng Châu (Trung Quốc), đây là 3 quốc gia dẫn đầu Đại hội. Trong khi đó Việt Nam xếp ở vị trí thứ 21 với 3 HCV, 5 HCB, 19 HCĐ. Thực tế tại các kỳ ASIAD cho thấy, cuộc chiến cạnh tranh HCV của VĐV Việt Nam, nếu không "né" được các VĐV mạnh đến từ 3 quốc gia này thì sẽ khó có cửa. Bên cạnh đó không thể không nhắc tới các đối thủ đến từ Ấn Độ, Uzbekistan, Đài Loan (Trung Quốc), Iran, Triều Tiên, Thái Lan...

Có thể nói thực tiễn qua các kỳ Olympic 2020, Olympic 2024, ASIAD 2018, ASIAD 2022 gần đây đã chỉ ra rằng đã tới lúc Thể thao Việt Nam tiếp tục cần có sự nhìn nhận mới về cách thức đầu tư cho thể thao thành tích cao và nếu chúng ta không thay đổi thì rất khó hướng tới 2 đấu trường lớn này trong giai đoạn tới, như mong muốn của Chiến lược phát triển TDTT vừa được phê duyệt.

Cần có cơ sở dữ liệu về các VĐV

Chiến lược cũng đề ra nhiều nhóm nhiệm vụ và giải pháp để biến mục tiêu thành hiện thực. Trong đó có việc quan trọng là khẩn trương hoàn thiện việc phân nhóm các môn, nội dung thi đấu và lực lượng vận động viên, bảo đảm phù hợp với thế mạnh, điều kiện của nước ta và bám sát xu thế của thế giới, góp phần quan trọng thực hiện được các mục tiêu, định hướng; nhanh chóng xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp, khả thi về đầu tư, huy động nguồn lực, đào tạo, bồi dưỡng, quản lý, khuyến khích, chăm sóc, đãi ngộ với từng nhóm môn, lực lượng vận động viên. Ưu tiên nguồn lực, đầu tư trọng điểm, chuyên sâu cho lực lượng VĐV có khả năng giành huy chương ASIAD và Olympic.

Bộ VHTTDL được giao triển khai cụ thể việc phân nhóm các môn, nội dung thi đấu theo chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền; chủ trì xây dựng Chương trình phát triển các môn thể thao trọng điểm chuẩn bị tham dự các kỳ Olympic và ASIAD trong giai đoạn tới, trình Thủ tướng Chính phủ trong năm 2025.

Ngoài các nhóm giải pháp nêu trên, Nhà giáo Ưu tú, PGS. TS Nguyễn Văn Phúc, Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT Bắc Ninh phân tích, thời gian từ nay đến năm 2030, chúng ta sẽ còn 2 kỳ ASIAD để hoàn thành mục tiêu. Thoạt nghe thì có vẻ như từ vị trí thứ 21 tại kỳ ASIAD 19, vươn lên vị trí thứ 20 trên đấu trường châu lục, tức là chúng ta chỉ phải tăng thêm 1 bậc trên bảng tổng sắp là không khó, nhưng thực tế cuộc cạnh tranh từng chiếc HCV tại các kỳ Đại hội thể thao lớn nhất châu lục lại rất khốc liệt. Để có thêm từ 2-4 HCV hoàn thành được mục tiêu có từ 5-7 HCV tại kỳ Đại hội này không phải là câu chuyện dễ dàng.

Muốn đạt được mục tiêu trên, chắc chắn rằng Thể thao Việt Nam sẽ phải tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp tổng thể. Trong đó có việc đẩy mạnh đổi mới sáng tạo trong đào tạo VĐV, từ đổi mới các tiêu chí, tiêu chuẩn đến quy trình, phương thức trong tuyển chọn, đào tạo VĐV; chú trọng ứng dụng các thành tựu, giải pháp kỹ thuật, công nghệ tiên tiến, hiện đại để nâng cao chất lượng đào tạo.

"Trong thời đại công nghệ và trí tuệ AI có thể ứng dụng được vào nhiều lĩnh vực, nhất là lĩnh vực TDTT, cũng cần trang bị các phòng huấn luyện công nghệ cao tại các cơ sở đào tạo VĐV trọng điểm. Việc ứng dụng công nghệ AI vào chu trình huấn luyện sẽ giúp cho quá trình huấn luyện của các HLV hiệu quả hơn. AI sẽ cung cấp được các thông số sát thực về các VĐV để các HLV có thể điều chỉnh, nhằm cải thiện, nâng cao thành tích thi đấu. Bên cạnh đó chúng ta cũng cần tăng cường bố trí huấn luyện viên, chuyên gia giỏi, bác sĩ, chuyên gia dinh dưỡng, chuyên gia tâm lý cho các đội tuyển, đội tuyển trẻ để kịp thời theo dõi, nắm bắt tâm lý, kỹ thuật của VĐV nhằm kịp thời điều chỉnh giáo án cho phù hợp", PGS.TS Nguyễn Văn Phúc phân tích.

Theo Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT hàng đầu cả nước, muốn cải thiện nâng cao thành tích cho các VĐV chúng ta cần lưu ý xây dựng một hệ thống cơ sở dữ liệu về VĐV từ cấp cơ sở tới cấp trung ương. Điều đó tương đồng với việc ngay từ khi các em bước chân vào các đội tuyển ở cấp địa phương, hệ thống quản lý dữ liệu này đã đồng hành cùng các em. Những thông số kỹ thuật trong huấn luyện, điểm mạnh, điểm yếu của từng em, đặc điểm về thể hình, thể lực, tâm lý, các chỉ số y sinh học sẽ được cập nhật liên tục. Khi các em lên đội tuyển quốc gia, các HLV sẽ có một hệ thống cơ sở dữ liệu để phân tích và chọn ra quy trình huấn luyện phù hợp, thay vì phải theo dõi lại từ đầu như hiện nay. "Đây cũng là cách mà các nền thể thao tiên tiến đã thực hiện và đã phát huy hiệu quả. Trong thời đại công nghệ như hiện nay, chúng ta càng có thêm điều kiện thuận lợi để thực hiện công đoạn rất cần thiết này", PGS.TS Nguyễn Văn Phúc đề nghị. ■

Giải Marathon Di sản Hà Nội

Hơn 18.000 VĐV, trong đó có gần 1.300 VĐV quốc tế đến từ 55 quốc gia, đã sẵn sàng tham gia Giải Standard Chartered Marathon Di sản Hà Nội 2024 vào ngày 3.11.

Xuất phát từ hồ Thiền Quang, các VĐV sẽ có cơ hội khám phá vẻ đẹp cổ kính của Hà Nội qua 36 phố phường, những con đường ven Hồ Tây tuyệt đẹp và các khu vực năng động như Hai Bà Trưng, Hoàn Kiếm, Ba Đình. Đặc biệt, cung đường FM sẽ dẫn dắt VĐV đi qua 4 hồ nổi tiếng của Thủ đô: Hồ Gươm, Hồ Tây, hồ Trúc Bạch và hồ Thiền Quang, cùng nhiều địa danh lịch sử như Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh và Quảng trường Ba Đình.

MỸ TRANG

Việt Nam dự Giải vô địch Cờ vua trẻ thế giới 2024

Từ ngày 29.10 - 9.11, đội tuyển Cờ vua trẻ Việt Nam sẽ tham dự Giải vô địch trẻ thế giới 2024 tại Brazil. Giải năm nay thi đấu các nội dung dành cho nhóm tuổi U14, U16 và U18.

Danh sách đội tuyển Cờ vua trẻ Việt Nam tham dự giải lần này gồm: Đinh Nho Kiệt, Vương Tùng Lâm, Dương Vũ Anh, Đỗ Hà Trang, Nguyễn Thùy Linh, Trần Ngọc Minh Duy. Việc được tranh tài cùng các kỳ thủ trẻ hàng đầu thế giới sẽ là cơ hội tốt để các VĐV Việt Nam trưởng thành.

M.TRANG

Khẳng định vị thế

● LÊ HOÀN

Billiards Carom 3 băng Việt Nam tiếp tục thể hiện sức mạnh trên đấu trường thế giới, khi cơ thủ Trần Quyết Chiến vừa vô địch World Cup Veghel 2024 tại Hà Lan. Đây là danh hiệu vô địch World Cup lần thứ ba trong năm 2024 của Việt Nam, nhiều hơn bất kỳ quốc gia nào, sau các chặng tại Bogota (Colombia) tháng 3 và TP.HCM tháng 5.

Billiards Carom 3 băng Việt Nam đang có năm 2024 rất thành công và khẳng định vị thế hàng đầu tại châu Á và thế giới (trong ảnh: Quyết Chiến - trái và Thanh Tự tại lễ trao giải ở Veghel)

World Cup Veghel 2024 là giải đấu mà đội tuyển Việt Nam cử lực lượng tham dự hùng hậu với 11 cơ thủ. Đây là chặng World Cup diễn ra ở nước ngoài đầu tiên mà các cơ thủ Việt Nam tham dự đông nhất từ trước đến nay. Điều này cũng dễ hiểu vì Việt Nam liên tục giành được những thành tích quốc tế ấn tượng trong thời gian qua, trình độ của các cơ thủ ngày càng nâng cao, giúp họ có thêm điều kiện để dự World Cup.

Ở giải đấu này, cơ thủ số 1 Việt Nam Trần Quyết Chiến và nhà vô địch thế giới 2023 Bao Phương Vinh được đặc cách thi đấu tại vòng chính. Chín đại diện còn lại lần lượt thi đấu vòng loại, trong đó á quân thế giới 2024 Trần Thanh Lực, nhà vô địch World Cup TP.HCM 2024 Trần Đức Minh và Chiêm Hồng Thái tranh tài từ vòng loại thứ tư. Nguyễn Trần Thanh Tự xuất phát từ vòng loại thứ ba, Nguyễn Hoàn Tất, Nguyễn Chí Long, Thón Viết Hoàng Minh, Lê Thành Tiến thi đấu ở vòng loại thứ hai, còn Nguyễn Đình Luân dự tranh từ vòng loại đầu tiên.

Sau vòng loại, chỉ có 4/9 cơ thủ Việt Nam được vào vòng chính, cùng với Quyết Chiến và Phương Vinh là 6 người. Kết thúc vòng đấu này, chỉ có Quyết Chiến, Thanh Lực và Thanh Tự vào vòng 1/8. Ở vòng đấu này, cả 3 cơ thủ Việt Nam đều giành chiến thắng để vào tứ kết. Đáng chú ý ở vòng đấu dành cho 8 cơ thủ mạnh nhất, không có đại diện nào đến từ cường quốc Billiards Carom 3 băng số 1 châu Á là Hàn Quốc, do vậy mà các cơ thủ Việt Nam phải đương đầu, chống lại những cao thủ hàng đầu đến từ châu Âu.

Vòng tứ kết chứng kiến "cơn địa chấn" lớn nhất giải khi Thanh Tự bất ngờ đánh bại cơ thủ số 1 thế giới và cũng là nhà ĐKVĐ của giải - Dick Jaspers (Hà Lan) với điểm số 50-33, sau 14 lượt cơ. Đây có thể xem là trận đấu hay nhất trong sự nghiệp của Thanh Tự tính đến thời điểm hiện tại khi đối thủ của anh là một tượng đài thế giới, người đang sở hữu phong độ rất cao. Dù vậy tại bán kết, Thanh Tự đã thua "thiên tài Billiards Carom 3 băng" - huyền thoại Frederic Caudron của Bỉ và giành hạng ba chung cuộc.

Nhưng Thanh Tự sẽ không cảm thấy buồn vì đàn anh Quyết Chiến đã giúp cơ thủ này trả món nợ. Sau khi vượt qua đàn em Thanh Lực và Peter Ceulemans (Bỉ) ở tứ kết và bán kết, Quyết Chiến tiếp tục có màn trình diễn ấn tượng để đánh bại Frederic Caudron, cơ thủ được xem là "vĩ đại" nhất của Billiards Carom 3 băng thế giới trong trận chung kết. Đây là trận đấu mà Quyết Chiến có khởi đầu khá tệ khi không ghi được điểm nào trong 5 lượt cơ đầu (trong đó có một cú "đề pa" hụt). Nhưng với bản lĩnh của cơ thủ từng là số 1 thế giới, Quyết Chiến đã tung ra những series điểm ấn tượng để dẫn 26-20, 35-30 trước khi thắng 50-38. Kết quả này giúp Quyết Chiến có danh hiệu vô địch thứ hai trong năm 2024 và thứ tư trong sự nghiệp sau các World Cup tại TP.HCM năm 2018, Porto (Bồ Đào Nha) năm 2023 và Bogota tháng 3 năm nay. Với danh hiệu này, Quyết Chiến cũng trở thành cơ thủ châu Á giàu thành tích nhất ở đấu trường World Cup.

Danh hiệu trên cũng giúp Quyết Chiến có thêm 80 điểm thưởng để trở lại số 3 thế giới. Trong top 10, Việt Nam còn có thêm Thanh Lực, phía sau Phương Vinh xếp thứ 14, Hồng Thái thứ 22. Thành tích vào bán kết cũng giúp Thanh Tự vươn lên xếp thứ 24. Chiến thắng tại Veghel cũng là lần thứ ba trong năm 2024 Việt Nam có đại diện vô địch World Cup, trước đó là chặng Bogota (Quyết Chiến) và TP.HCM (Trần Đức Minh). Ngoài ra, Việt Nam còn giành thêm chức vô địch đồng đội thế giới của Quyết Chiến và Phương Vinh cuối tháng 3 tại Đức.

Những danh hiệu trên giúp Việt Nam trở thành quốc gia giàu thành tích nhất tại các giải đấu lớn của Liên đoàn Billiards thế giới (UMB) ở nội dung Carom 3 băng, xứng đáng là "đầu tàu" của châu Á. Điều này sẽ tiếp tục tạo hiệu ứng mạnh mẽ cho sự phát triển phong trào trong nước, từ đó sẽ có thêm nhiều người tập luyện môn thể thao này, nhiều giải đấu được tổ chức và có nhiều hơn nữa các cơ thủ đại diện nước nhà tham dự những giải quốc tế. ■

Tín hiệu tích cực

Đội tuyển U17 Việt Nam đã hoàn thành mục tiêu vượt qua Vòng loại Giải bóng đá U17 châu Á 2025. Sau những giải đấu không tốt của bóng đá trẻ Việt Nam trong thời gian qua, thành tích của thầy trò HLV Cristiano Roland có thể xem là tín hiệu tích cực, một "cú hích" về tinh thần giúp các đội tuyển trẻ tự tin hơn cho những mục tiêu và kỳ vọng mới trong thời gian tới.

U17 Việt Nam bước vào bảng đấu tại Phú Thọ với mục tiêu trở thành đội dẫn đầu, hoặc có mặt trong top 5 đội nhì bảng có thành tích tốt nhất. Đây là mục tiêu không hề đơn giản bởi các đối thủ U17 Kyrgyzstan, U17 Myanmar và U17 Yemen không dễ chơi. Thầy trò HLV Cristiano Roland gặp khá nhiều áp lực về thành tích, việc thi đấu trên sân nhà cũng nhận được khá nhiều kỳ vọng. Thế nhưng bằng sự cố gắng, đoàn kết trong lối chơi, các cầu thủ trẻ Việt Nam đã vượt qua áp lực, thi đấu nỗ lực trong từng trận một để hoàn thành mục tiêu đề ra.

U17 Việt Nam thi đấu vượt trội trước U17 Kyrgyzstan trong ngày ra quân nhưng việc phung phí các cơ hội đã khiến đội chỉ nhận trận hòa 0-0. Tại trận đấu thứ hai gặp U17 Myanmar, các học trò của HLV Cristiano Roland đã cải thiện phần nào khâu dứt điểm để thắng 2-0. Đó là tiền đề để đội có được trận hòa 1-1 trước đối thủ mạnh U17 Yemen ở lượt trận cuối. Sau 2 trận hòa cùng 1 trận thắng, U17 Việt Nam đã vượt qua vòng loại với tư cách là 1 trong 5 đội nhì bảng có thành tích tốt nhất.

Theo HLV Cristiano Roland, việc U17 Việt Nam vượt qua vòng loại là kết quả xứng đáng, đó là thành quả cho những cố gắng không ngừng của các cầu thủ trong hành trình vừa qua. "Đội đã vượt qua vòng loại, đó là điều quan trọng nhất. Ngay từ ngày đầu tiên, tôi đã luôn tin tưởng vào các cầu thủ và các em ấy rất xứng đáng với kết quả này", HLV người Brazil chia sẻ.

Thành tích vào VCK châu Á của U17 Việt Nam là điểm sáng hiếm hoi của bóng đá Việt Nam từ đầu năm 2024 đến nay **Ảnh: MINH DÂN**

Đánh giá về màn thể hiện của các học trò trong những trận đấu đã qua, HLV Cristiano Roland bày tỏ: "Ở cương vị của mình, tôi chỉ có thể lựa chọn cầu thủ tốt nhất ở từng thời điểm. Quan trọng là các em thể hiện sự thích nghi, ham học hỏi, cần cù. Tất nhiên mỗi ngày đều sẽ có biến số, quan trọng là chúng ta ứng biến ra sao để thích nghi và có được sự chuẩn bị tốt nhất. Tôi đánh giá các cầu thủ của mình rất thông minh, biết cách xử lý trận đấu, biết phải làm gì để đạt được mục tiêu dự VCK U17 châu Á. Tất cả các cầu thủ đều có ưu điểm riêng của mình. Công việc của tôi là sử dụng các cầu thủ nào ở vị trí ra sao, thời điểm nào để có được hiệu quả tốt nhất".

Có thể nói, thành tích của thầy trò HLV Cristiano Roland là điểm sáng hiếm hỏi của bóng đá Việt Nam từ đầu năm 2024 đến nay. Nên nhớ rằng, chính lứa cầu thủ U17 này từng nằm trong thành phần đội U16 bị loại ngay vòng bảng giải Đông Nam Á. Trước đó, các đàn anh của họ ở đội U20 cũng không thể hoàn thành mục tiêu vượt qua vòng loại U20 châu Á và bị loại ngay vòng bảng ở giải Đông Nam Á. Chưa kể trong thời gian qua, thành tích của ĐTQG cũng không tốt.

Thành tích vượt qua vòng loại châu Á là tín hiệu tích cực và cũng là cơ sở để đội U17 nói riêng, các đội tuyển trẻ nói chung hướng đến năm 2025 với những thử thách mới. U17 Việt Nam sẽ là 1 trong 16 đội tranh tài tại VCK U17 châu Á vào tháng 4 năm sau. Giải đấu này là vòng loại U17 World Cup nên sẽ là mục tiêu quan trọng bậc nhất của bóng đá trẻ Việt Nam trong năm tới. Do vậy mà thầy trò HLV Cristiano Roland sẽ nhận được rất nhiều kỳ vọng và phải tiếp tục nỗ lực cho hành trình tiếp theo.

VĨNH HY

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hội chợ thương mại du lịch Việt Nam - Lào

Tổng Lãnh sự quán Việt Nam tại Luang Prabang vừa phối hợp với các tỉnh Bắc Lào, một số tỉnh Việt Nam, Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Lào, Hội Doanh nghiệp Việt Nam tại Bắc Lào, Hiệp hội phát triển hàng tiêu dùng Việt Nam tổ chức Hội chợ thương mại du lịch Việt Nam - Lào.

Tổng Lãnh sự Kiều Thị Hằng Phúc cho biết, việc tổ chức Hội chợ lần này là để hưởng ứng Năm du lịch Lào 2024; tăng cường, thúc đẩy hợp tác về kinh tế, thương mại giữa hai nước. Đây cũng là cơ hội để các tỉnh quảng bá hình ảnh, nét đẹp văn hóa, thúc đẩy du lịch, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp, doanh nhân của hai nước gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm, chuyển giao công nghệ, đầu tư, liên doanh, liên kết, thúc đẩy xuất, nhập khẩu, mở rộng mạng lưới tiêu thụ hàng hóa, sản phẩm… qua đó góp phần củng cố mối quan hệ hữu nghị, tình đoàn kết đặc biệt và sự hợp tác toàn diện giữa hai nước Việt Nam - Lào.

Nhân dịp này, Tổng Lãnh sự quán đã phối hợp với Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Lào và Thư viện tỉnh Nghệ An trao tặng cho Thư viện tỉnh Xieng-khuang 600 tên sách, số lượng trên 2.700 bản, trị giá tương đương 236.867.350 đồng nhằm giúp bổ sung nguồn tư liệu của Thư viện tỉnh thêm phong phú; trao tặng Bảo tàng văn hóa tỉnh Xiengkhuang một bức tranh về Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chủ tịch Cay-xỏn Phôm-vi-hẳn.

NG.HÙNG

Brazil kiện một số nền tảng mạng xã hội

Cơ quan Phòng vệ tập thể Brazil (BCDI) đã đệ đơn kiện các nền tảng mạng xã hội TikTok, Kwai và Meta, yêu cầu bồi thường 3 tỉ real (525,27 triệu USD) với cáo buộc không có biện pháp bảo vệ hiệu quả để ngăn trẻ vị thành niên lạm dụng các nền tảng mạng xã hội. Trong đơn kiện, BCDI đề nghị Tòa án Brazil yêu cầu các nền tảng mạng xã hội thiết lập các cơ chế bảo vệ dữ liệu rõ ràng và đưa ra cảnh báo về những rủi ro đối với sức khỏe tâm thần của trẻ vị thành niên do nghiện sử dụng mạng xã hội.

Vụ kiện dựa trên một loạt nghiên cứu về thiệt hại có thể xảy ra do sử dụng các phương tiện truyền thông xã hội không được giám sát, đặc biệt là đối với trẻ em và thanh thiếu niên.

L.YẾN

Trách nhiệm xã hội người của công chúng

CHI MAI

Mỗi lời nói, hành vi của những nghệ sĩ nổi tiếng, đều tác động tới một bộ phận công chúng. Vì vậy, trách nhiệm xã hội của nghệ sĩ trong phát ngôn, ứng xử luôn cần được cơ quan quản lý đặt lên hàng đầu. Ở các quốc gia châu Á, nhiều nghệ sĩ của công chúng đã phải nhận những hình phạt nghiêm khắc cho những sai phạm của mình.

Trong giới giải trí Hoa ngữ từng có những vụ việc khiến công chúng ghê sợ và đã phải nhận những hình phạt đích đáng. Đầu tiên phải kể đến Phạm Băng Băng mất tất cả vì trốn thuế. Từng là một trong những nữ diễn viên nổi tiếng bậc nhất Trung Quốc, lọt vào top 100 người có ảnh hưởng nhất thế giới của tạp chí *Time* vào năm 2017, nhưng Phạm Băng Băng mất tất cả do bê bối trốn thuế. Năm 2018, cô bị Tổng cục Thuế Trung Quốc điều tra vì trốn thuế, có hành vi gian lận thông qua các "hợp đồng âm dương", bị phạt gần 900 triệu NDT (gần 130 triệu USD) và trở thành ngôi sao đầu tiên của Cbiz phải chịu lệnh cấm sóng vĩnh viễn vì vi phạm pháp luật. Phạm Băng Băng gần như mất tất cả sau vụ việc. Từ một diễn viên hạng A, có danh tiếng và quyền lực hàng đầu làng giải trí Hoa ngữ, nữ diễn viên đối mặt với làn sóng tẩy chay lớn đến từ chính người dân trong nước.

Còn Trịnh Sảng bị phong sát vì sống lỗi. Trịnh Sảng từng là một trong những tiểu hoa nổi tiếng nhất Trung Quốc và được yêu mến với danh xưng "Nữ thần thanh xuân". Tuy nhiên, năm 2021, người đẹp không chỉ bị tình cũ Trương Hằng tố bỏ rơi hai con có được nhờ mang thai hộ, cô còn bị phanh phui sử dụng "hợp đồng âm dương" để trốn thuế khi nhận vai trong *Tân Thiến nữ u hồn*. Cuối cùng Trịnh Sảng bị phạt 299 triệu NDT (gần 44,7 triệu USD) vì trốn thuế và hơn 90 triệu NDT (khoảng 12,3 triệu USD) vì bỏ rơi con. Năm 2023, cô bị tòa án Thượng Hải yêu cầu trả cho đối tác cũ 30,5 triệu NDT (4,1 triệu USD) tiền thù lao và bồi thường 60 triệu NDT (8,2 triệu USD) tiền thiệt hại kinh tế. Cô bị cấm xuất hiện trong các bộ phim truyền hình và các dự án giải trí khác, bị các thương hiệu dừng hợp đồng, không còn đường trở lại Cbiz.

Theo *MK,* Tòa án hình sự quận Seoul vừa tuyên diễn viên Yoo Ah In, người được mệnh danh là "ảnh đế" của Hàn Quốc một năm tù, phạt hai triệu won và 80 giờ cai nghiện vì sử dụng chất cấm. Hiện Yoo Ah In bị giam giữ vì "có nguy cơ bỏ trốn". Một số phim của Yoo Ah In, trong đó có *High Five* hoãn phát sóng vô thời hạn.

Trước đó, nhiều ngôi sao Hàn Quốc phải rời ngành vì cáo buộc lái xe trong tình trạng say rượu. Đầu tiên phải kể đến nữ DJ Ahn Yesong. Tháng 2.2024, DJ Ahn Yesong, cựu thành viên của nhóm INSTAR, đã bị kết án 10 năm tù và tịch thu xe vì tội lái xe nguy hiểm dẫn đến chết người. Hiện DJ này đang kháng cáo, nhưng sự nghiệp của cô đã được cho là kết thúc, ít nhất là trong ngành giải trí Hàn Quốc. Instagram của nữ DJ Yesong đã bị xóa.

Năm 2023, nữ diễn viên Jin Ye Sol bị đưa đến đồn cảnh sát Gangdong để điều tra về tội lái xe khi say rượu. Nữ diễn viên được cho là đã đâm vào lan can hai lần khi đang lái xe trên đường cao tốc. Cảnh sát bắt được Jin Ye Sol đang ngủ gật khi lái xe trong lúc chờ tín hiệu đèn giao thông tại ngã tư ba chiều ở Godeok-dong. Từ sau vụ việc này, Jin Ye Sol gần như biến mất và không có hoạt động diễn xuất nào.

DJ Ahn Yesong bị phạt 10 năm tù, tịch thu xe vì lái xe trong tình trạng say rượu, gây chết người

Năm 2022, nữ diễn viên Kim Sae Ron, từng là ngôi sao nhí nổi tiếng của Hàn Quốc đã bị điều tra vì lái xe khi say rượu và gây ra tai nạn xe hơi nghiêm trọng. Kim Sae Ron bị bắt tại khu phố Hakdong của Gangnam sau khi đâm vào trạm biến áp, gây mất điện toàn khu vực và cố gắng bỏ trốn khỏi hiện trường. Tháng 4.2023, Tòa án quận trung tâm Seoul đưa ra phán quyết phạt Kim Sae Ron 20 triệu won. Nữ diễn viên cũng bị đài truyền hình quốc gia *KBS* cấm sóng, các vai diễn bị cắt bỏ.

Có thể thấy, các nghệ sĩ và người của công chúng cần nêu cao trách nhiệm trong mỗi lời nói, phát ngôn, bởi mỗi thông điệp họ đưa ra đều có sức ảnh hưởng sâu rộng đến công chúng. Cộng đồng là động lực giúp họ đạt được thành công, nhưng cũng chính cộng đồng có thể rút lại sự ủng hộ nếu cảm thấy bị tổn thương hoặc thất vọng. Vì vậy, ý thức về trách nhiệm và sự cẩn trọng trong từng hành động, phát ngôn là điều vô cùng quan trọng để các nghệ sĩ có thể giữ vững sự yêu mến và niềm tin từ công chúng. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Điều chỉnh để thích ứng

LƯƠNG SAN

Các doanh nghiệp lớn ở Nhật Bản đang có những thay đổi đáng kể trong công tác tuyển dụng so với thông lệ truyền thống. Nếu như trước đây, các công ty thường giữ kín thông tin về vị trí công tác và trách nhiệm cho đến khi nhân viên mới bắt đầu làm việc, thì nay nhiều công ty đã chuyển sang công khai chi tiết về công việc cho ứng viên.

Sự thay đổi trong chiến lược tuyển dụng cho thấy, các doanh nghiệp Nhật Bản đang thích ứng với xu thế muốn có sự chủ động hơn trong việc quyết định tương lai của giới trẻ. Đó cũng là cách để các công ty Nhật Bản thu hút và giữ chân nhân tài trong "cuộc chiến" giành nhân sự ngày càng gay gắt. Động thái này cũng cho thấy sự thích ứng tích cực của các doanh nghiệp Nhật trong bối cảnh thiếu hụt lao động nghiêm trọng tại nước này. Nếu không tạo ra môi trường làm việc hấp dẫn và minh bạch, các công ty sẽ gặp khó trong việc tuyển dụng nhân tài để duy trì và phát triển các hoạt động sản xuất và kinh doanh.

Thực tế, thị trường lao động Nhật Bản ngày càng thu hẹp do tình trạng già hóa dân số tại nước này chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Để giảm thiểu những rủi ro cho nền kinh tế, giới chức Nhật Bản đã đưa ra nhiều giải pháp để tháo gỡ những khó khăn về nguồn lao động, trong đó ưu tiên tăng tỷ lệ sinh cải thiện cơ cấu dân số và đẩy mạnh tuyển dụng lao động nước ngoài. Đối với các doanh nghiệp, tình trạng thiếu lao động ngày càng trầm trọng là một trong những mối lo ngại lớn nhất có thể khiến hoạt động kinh doanh suy giảm và họ buộc phải có giải pháp "cứu mình". Nhiều doanh nghiệp Nhật đang từ bỏ quy trình trả lương và thăng chức cho nhân viên dựa trên thâm niên, chuyển sang vị trí, vai trò mà họ đảm nhiệm. Một số doanh nghiệp cũng kết nối với các địa phương để tuyển dụng sinh viên nước ngoài đang theo học tại các trường đại học trên địa bàn...

Như vậy, để giải quyết bài toán thiếu hụt lao động tại Nhật Bản, thì chính các doanh nghiệp cũng phải điều chỉnh chính sách tuyển dụng để thích ứng với những xu hướng mới. ■